МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
імені В. Г. КОРОЛЕНКА

СТО КРАЄЗНАВЧИХ ЧИТАНЬ

(Хроніка та зміст)

Вип. 5

Харків 2018

УДК 908:061.23](477.54)“2010/2017”(091)
С 81

Затверджено до друку вченою радою
Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка
(протокол № 3 від 11 травня 2018 року)

Укладач Олена Миколаївна Дмитрієва
Редактор О. О. Кучеренко

С 81 **Сто краєзнавчих читань** : (хроніка та зміст). Вип. 5 / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад. О. М. Дмитрієва]. – Харків, 2018. – 104 с.

У виданні викладено тематику ста засідань клубу «Краєзнавець», що відбулися протягом 2010 – лютого 2017 рр. Вміщено стислі біографічні відомості про активних членів клубу та бібліографічні списки.

УДК 908:061.23](477.54)“2010/2017”(091)

ПЕРЕДМОВА

Посібник продовжує серію видань[1], присвячених краєзнавчим читанням, що проводяться громадським клубом «Краєзнавець».

Цей випуск охоплює сто засідань клубу, що відбулися протягом 2010 – лютого 2017 рр. Основою для його укладання слугували протоколи проведених краєзнавчих читань. Передує матеріалам вступна стаття. У першому розділі за прямою хронологією подано теми краєзнавчих читань, іменний покажчик до нього містить прізвища учасників заходів і осіб, яким вони були присвячені, з анотаціями та посиланнями на номери краєзнавчих читань. До другого розділу включено стислі біографічні відомості про членів клубу, які виступали на його засіданнях або мають публікації краєзнавчої тематики. У третьому розділі зібрано бібліографічні матеріали про роботу клубу, творчий доробок його членів за 2010–2017 рр. Розділ має іменний покажчик. Матеріали розділу «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів» не містять вичерпної інформації: деякі публікації краєзнавців представлені у бібліографічних покажчиках серії «Краєзнавці Слобожанщини». Наприкінці видання подано додатки («Нагороди та відзнаки членів клубу», «Веб-ресурс "Краєзнавство"»).

Нумерація засідань продовжує попередні випуски. Більш докладні відомості про краєзнавчі читання містяться у протоколах і додатках до них, які зберігаються у відділі «Україніка» і в разі потреби можуть бути використані читачами. Видання розраховане на істориків, екскурсоводів, краєзнавців та широкий загал читачів.

---

[1] Сто краеведческих чтений : (хроника и содержание). [Вып. 1]. Харьков, 1988. 39 с.; Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип. 2. Харків, 1997. 63 с.; Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип. 3. Харків, 2003. 92 с.; Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип. 4. Харків, 2011. 128 с.

ЛІТОПИС КЛУБУ «КРАЄЗНАВЕЦЬ»

Харків є колискою українського краєзнавства. Серед його пріоритетів – найстаріший у країні клуб «Краєзнавець». Протягом довгих років щомісяця (а часто – і два рази в місяць) проходять його засідання. На них збираються ентузіасти-краєзнавці, історики, всі ті, кому небайдужа історія своєї землі. Людей різних професій і вікових груп об'єднує любов до своєї малої батьківщини, інтерес до її минулого і сучасного.

Виступити з доповіддю або повідомленням на клубі – велика честь не тільки для неспеціалістів і любителів, але й відомих вчених. Після кожного такого виступу, як правило, не тільки даються відповіді на запитання зацікавленої публіки, а й проводиться живе, плідне обговорення. Члени клубу поділяють позицію академіка П. Т. Тронька, з ім'ям котрого пов'язане відтворення Національної спілки краєзнавців України, про те, що *«Завдання неупереджених дослідників, які стоять на позиціях реалізму, історичної правди, полягає у зваженому, глибоко обґрунтованому висвітленні історичного процесу в усій його складності та суперечності. Історичний пошук має бути пошуком істини, і краєзнавчим дослідженням тут належить особлива роль. Адже саме на місцях, у наших містах і селах, крізь призму вже узагальненого й осмисленого досвіду, пишеться сьогодні картина минулого, в основу якої кладеться неприкрашена правда»* (Краєзнавство. 2009. № 1/2. С. 12–13).

100 читань – це десятки знахідок краєзнавців, нові факти, що проливають світло на минуле Харкова і Харківської області. Немає сумніву, що майбутні дослідники будуть з вдячністю та інтересом знайомитися з проблемами, які хвилюють краєзнавців у наш час, робити з цього висновки й узагальнення для того, аби краще уявити як шляхи розвитку історичної думки, так і напрямки розвитку такого масового руху, яким є краєзнавство. Позаду проведена велика робота, а попереду – ще багато тем і проблем, які чекають на свого дослідника.

С. М. Куделко, директор Центру краєзнавства імені П. Т. Тронька, професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, голова Харківської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, голова клубу «Краєзнавець»

1 КРАЄЗНАВЧІ ЧИТАННЯ. ХРОНІКА

2010 рік

№ 401 22 січня
З історії архітектури

1. Архітектурний комплекс історичного центру Харкова транспортні проблеми.

Доповідь *І. М. Лаврентьєва.*

Виступили: *М. М. Красиков.*

1. Огляд літератури з архітектури Харкова.

Н. І. Полянська.

3. Різне: привітання В. А. Божка з нагоди отримання творчої премії Харківського міськвиконкому імені Д. І. Багалія за кращу роботу в галузі краєзнавства 2009 р. (*Н. І. Полянська*); привітання М. М. Зубова з 65-річчям.

№ 402 5 лютого
Краєзнавство Харківщини

1. Підсумки роботи клубу «Краєзнавець» в 2009 р.

Доповідь *Н. І. Полянської.*

2. Розділ «Краєзнавство» на сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої.*

3. Діяльність студентського краєзнавчого клубу при Харківському університеті сільського господарства імені Петра Василенка.

Виступили: *І. Я. Гришин, Н. Г. Грабар, Т. М. Лазарєва.*

4. Різне: оголошення про ІІ науково-практичний семінар «Історія військової культури», що відбудеться 20 лютого 2010 р. (*Д. В. Бадаєв*) та про чергові Сумцовські читання в Харківському історичному музеї.

№ 403 19 лютого
З історії культури

1. Що і як читали харків’яни в ХІХ – на початку ХХ ст.

Доповідь *С. К. Бондаренка.*

Виступили: *І. Ю. Саратов, О. Д. Харченко, Ю. В. Ходарєва.*

2. Виставка-перегляд видань ХІХ – початку ХХ ст.

№ 404 26 березня
З історії архітектури

1. Модернізм в архітектурі Харкова 20–30-х років XX ст.

Доповідь *С. О. Смоленської.*

Виступили: *І. Ю. Саратов, М. О. Корж.*

2. Читання поезій С. О. Смоленської у виконанні автора.

3. Перегляд літератури з історії харківської архітектури.

Т. О. Сосновська, В. М. Созонова.

4. Різне: інформація про поїздку до краєзнавців м. Новоград-Волинського (*А. П. Столярова),* про підготовку до свята Дня перемоги *(М. О. Корж*).

№ 405 23 квітня
З історії Харківщини

1. Харківське підпілля в роки Другої світової війни: нові сторінки історії.

Доповідь *О. В. Дьякової.*

2. Презентація книги О. В. Дьякової «Харківщина в роки Великої Вітчизняної війни».

Повідомлення: *Н. І. Полянська, О. В. Дьякова.*

Виступили: *Л. Р. Алкснiс, М. О. Корж.*

3. Виставка-перегляд літератури.

№ 406 28 травня
З історії Харкова

1. Перейменування харківських вулиць у XIX–XX ст.: причини, традиції, тенденції.

Доповідь *О. В. Хорошковатого.*

Виступили*: В. Д. Берлін, М. М. Красиков, Л. В. Хлєсткова.*

2. Огляд літератури з історії харківських вулиць.

Н. І. Полянська.

№ 407 23 червня
З історії освіти

1. Титуловані студенти в Харківському університеті XIX – початку XX ст.

Доповідь *С. М. Куделка.*

Виступили: *І. Ю. Саратов, В. А. Божко*.

2. Огляд літератури з історії Харківського університету.

О. М. Дмитрієва.

3. Виставка-перегляд видань з історії Харківського університету.

4. Різне: інформація про виставку «Патріарх українського краєзнавства» до 95-річчя від дня народження голови Національної спілки краєзнавців України П. Т. Тронька (*С. І. Овчинникова*), пропозиція надіслати лист-вітання П. Т. Троньку від членів клубу «Краєзнавець» (*І. Ю. Саратов*)

№ 408 28 липня

З історії родоводів

1. Діяльність представників роду Ребіндерів на Слобожанщині: харківські епізоди.

Доповідь *Л. П. Свіренко*.

2. Огляд нових надходжень до краєзнавчого фонду.

Н. І. Полянська.

3. Різне: пропозиція написати листа до губернатора Харківської області на захист Зміївського краєзнавчого музею (*М. М. Красиков*).

№ 409 18 серпня

З історії літератури

1. Загадка Віктора Петрова – письменника, вченого, розвідника.

Повідомлення *М. М. Зубова*.

2. Огляд видань творів В. Домонтовича (Віктора Петрова) у фонді ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

О. М. Дмитрієва.

3. Різне: інформація про видання книги Н. П. Тріпутіної «Професор Колесніков Олексій Іванович» (*Н. П. Тріпутіна*).

№ 410 24 вересня

З історії освіти

1. Історія Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: До 125-річчя заснування.

Доповідь *А. В. Бистриченко*.

Виступили: *Л. Р. Алксніс*.

2. Різне: анонс наступних краєзнавчих читань, присвячених 100-річчю від дня народження покійного члена клубу О. Ю. Лейбфрейда, інформація про підготовку до 80-річчя голови клубу І. Ю. Саратова (*Н. І. Полянська*).

№ 411 8 жовтня
Краєзнавство Харківщини:
До 100-річчя від дня народження архітектора та краєзнавця О. Ю. Лейбфрейда (1910–2003)

1. Життєвий та творчий шлях О. Ю. Лейбфрейда.

Доповідь *Н. І. Полянської.*

2. Електронні ресурси, присвячені О. Ю. Лейбфрейду – сайт «Александр Юрьевич Лейбфрейд», персональна сторінка в розділі «Краєзнавство» сайту ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої.*

3. О. Ю. Лейбфрейд і Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка.

Повідомлення *В. О. Ярошик*.

4. Співпраця з О. Ю. Лейбфрейдом у підготовці книг і статей з історії харківської архітектури.

Виступ *Ю. Ю. Полякової.*

5. О. Ю. Лейбфрейд – архітектор меморіалу «Дробицький Яр».

Виступ *С. Й. Іщенка*.

6. Спогади про О. Ю. Лейбфрейда

Н. П. Акимова, І. Я. Лосієвський, Н. П. Тріпутіна, В. Д. Путятін.

7. Виступи з пропозицією про підготовку видання, присвяченого О. Ю. Лейбфрейду.

М. М. Красиков, Л. В. Раєнко, Г. М. Бурденко.

№ 412 22 жовтня
З історії освіти

1. Наукові гуртки студентів в університетах Наддніпрянської України у другій половині XIX – на початку XX ст.

Доповідь *М. В. Григор'євої.*

Виступили *П. О. Черномаз, Л. В. Раєнко, М. М. Зубов, В. В. Пухарєв.*

2. Виставка-перегляд видань з історії вищої освіти на Харківщині.

В. Р. Антонова.

3. Різне: вітання голови клубу І. Ю. Саратова з 80-річчям, презентація біобібліографічного покажчика «Іван Юхимович Саратов – вчений, краєзнавець» (*Н. І. Полянська*), інформація про студентський конкурс «Дворики Харкова» (*М. М. Красиков*).

№ 413 26 листопада
З історії науки

1. Наш земляк Лев Мечников – художник, перекладач, революціонер, учений.

Доповідь *М. М. Саппи.*

2. Різне: огляд нових надходжень до краєзнавчого фонду ХДНБ ім. В. Г. Короленка, анонс програми краєзнавчих читань на 2011 р. (*Н. І. Полянська*), повідомлення про участь у краєзнавчій конференції в м. Житомирі (*А. П. Столярова*).

№ 414 24 грудня
З історії Харківщини

1. Боротьба з дитячою безпритульністю на Харківщині в 20-ті рр. ХХ ст.

Доповідь *Н. П. Тріпутіної.*

Виступили: *Л. Р. Алксніс.*

2. Виставка-перегляд літератури з історії питання.

О. І. Школа.

3. Різне: демонстрація електронної 3D-проекції Свято-Миколаївського храму Харкова (зруйнований у 1930 р.), виконаної студенткою Харківського національного університету міського господарства (*Н. П. Тріпутіна*), презентація збірки статей М. І. Черняєва «Из харьковской театральной старины» (*Ю. Ю. Полякова*).

2011 рік

№ 415 14 січня
З історії образотворчого мистецтва

1. Слобожанська ікона.

Доповідь *Т. В. Паньок.*

Виступили: *Н. Ф. Акимова, В. В. Пухарєв.*

2. Виставка-перегляд образотворчих видань з історії ікони.

3. Різне: вшанування пам’яті М. О. Коржа, підсумки роботи клубу в 2010 р. (*О. М. Дмитрієва*).

№ 416 28 січня
З історії освіти

1. Харківський інститут шляхетних панянок: За неопублікованими спогадами письменниці О. С. Шабельської (Монтвид).

Повідомлення *І. В. Зборовця.*

Виступили: *В. А. Божко, М. М. Зубов, М. М. Красиков.*

2. Огляд публікацій з історії інституту.

Н. І. Полянська.

3. Виставка-перегляд літератури з історії жіночої освіти.

4. Різне: звернення з проханням поділитися спогадами та фотографіями для підготовки статті про парк культури і відпочинку ім. О. М. Горького (*Н. Шостак*); інформація про виставку студентських робіт за результатами конкурсу «Харківські дворики» (*М. М. Красиков*).

№ 417 4 лютого
З історії науки

(Виїзне засідання в Музеї археології та етнографії Слобідської України Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, присвячене 90-річчю від дня народження Б. А. Шрамка)

1. Визначний харківський археолог, професор ХНУ ім. В. Н. Каразіна Борис Шрамко.

Повідомлення *Н. І. Полянської.*

2. Нові відкриття харківських археологів: до 90-річчя Б. А. Шрамка.

Виступ *В. В. Скирди.*

3. Огляд музейної експозиції, присвяченої Б. А. Шрамку.

№ 418 25 лютого
З історії літератури

(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Презентація книг Н. П. Акимової «Там, где начинается море» та «Прекрасные мои года».

Виступ *Н. П. Акимової.*

Виступили: *В. М. Омельченко, М. В. Вярвільський.*

2. Виставка-перегляд творів Н. П. Акимової.

№ 419 11 березня
З історії культури
(У циклі «ХДНБ ім. В. Г. Короленка – 125 років»)

1. Директори Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

Доповідь *В. О. Ярошик.*

2. Огляд публікацій з історії ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Н. І. Полянська.

3. Виставка-перегляд літератури з історії ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Т. О. Сосновська

4. Різне: презентація книги В. Д. Берліна «О прежних днях задумавшись слегка» (*В. Д. Берлін, Л. І. Мачулін*).

№ 420 25 березня
З історії національних меншин

1. Латиші на Харківщині: за матеріалами Державного архіву Харківської області.

Доповідь *О. С. Гнєзділо.*

Виступили: *Л. Р. Алксніс, П. Т. Мороз.*

2. Презентація збірника архівних документів «Латиші на Харківщині».

О. С. Гнєзділо.

№ 421 20 квітня
З історії освіти

1. Літопис першої основ'янської школи.

Повідомлення *А. С. Кобяковської.*

Виступили: *Д. Поваляєва, В. Бугайова, А. Мусієнко, О. Кулик.*

2. Спогади про загальноосвітню школу № 41.

М. С. Васильєва.

3. З історії станції Основа.

Повідомлення *Н. П. Тріпутіної, В. О. Черноморця.*

4. Різне: анонси наукової краєзнавчої конференції в М. Івано-Франківську (*І. Ю. Саратов*) та творчого вечора поета В. Р. Горбуля

(*Г. М. Бурденко*); дискусія щодо місця встановлення пам'ятника В. С. Гризодубовій в Харкові (*Л. В. Раєнко, І. Ю. Саратов, Н. І. Полянська, А. П. Столярова, В. А. Божко*).

№ 422 27 квітня
З історії періодичних видань

1. Журнал «Золотое руно (1906–1909)» і Харків.

Доповідь *В. В. Пухарєва.*

Виступили: Г. М. Бурденко, М. М. Зубов, Л. В. Раєнко, М. М. Красиков.

2. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*); повідомлення про необхідність встановлення меморіальної дошки філологу Ю. В. Шевельову на будинку «Саламандра», збір підписів (*М. М. Красиков*).

№ 423 27 травня
З історії освіти

1. Домашня освіта і домашні вчителі в Харківській губернії.

Доповідь *Г. Г. Яковенко.*

Виступили: *Н. П. Тріпутіна, В. О. Черноморець, Л. В. Раєнко.*

2. Виставка-перегляд видань з історії освіти.

3. Різне: інформація про меморіальний музей Д. І. Яворницького в м. Дніпропетровську, про зв'язки вченого з Харківщиною (*В. В. Єкшов*); інформація про перевидання літературно-краєзнавчого дослідження А. П. Столярової «Слобожанський уклін Тарасові Шевченку» (*А. П. Столярова, Н. П. Тріпутіна*).

№ 424 22 червня
З історії науки

1. Харківське філотехнічне товариство: до 200-річчя заснування.

Доповідь *С. М. Куделка.*

Виступили: *П. О. Черномаз.*

2. Виставка-перегляд літератури з історії наукових товариств.

3. Різне: інформація про реорганізацію харківських осередків культури (*Л. В. Раєнко, А. П. Столярова, Г. М. Бурденко*); повідомлення про відкриття виставки студентських робіт «Харківські дворики» (*М. М. Красиков*); інформація про діяльність лабораторії дослідження фольклору при Харківському обласному центрі народної творчості

(*В. М. Осадча*); презентація бібліографічного посібника «Музейна справа на Харківщині» (*В. О. Ярошик*).

№ 425 23 вересня

З історії образотворчого мистецтва

1. Український художник М. А. Беркос: до 150-річчя від дня народження.

Доповіді *О. А. Узбек, О. Й. Денисенко*.

2. Виставка-перегляд літератури про художників Харкова другої половини XIX – початку XX ст.

3. Різне: інформація про вшанування пам'яті художниці З. Серебрякової, збір підписів за перейменування вул. Червоножовтневої на вул. З. Серебрякової (*М. М. Красиков*); оголошення про вечір з нагоди 100-річчя О. Ю. Лейбфрейда (*М. М. Красиков*); повідомлення про підготовлений до друку довідник «Краеведы Харьковщины» (*Н. І. Полянська*).

№ 426 28 жовтня

З історії культури

(У циклі «ХДНБ ім. В. Г. Короленка – 125 років»)

1. Перший в країні: історія і сьогодення відділу «Україніка» Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

Доповідь *Н. І. Полянської, О. М. Дмитрієвої.*

Виступили: *Н. П. Акимова, В. О. Ярошик*.

2. Вручення подяк за співпрацю з нагоди 125-річчя бібліотеки.

Нагороджені: *клуб «Краєзнавець», редакційно-видавнича група Харківського тому «Реабілітовані історією», Л. І. Мачулін, Н. П. Акимова.*

3. Виставка-перегляд публікацій з історії відділу «Україніка» та видань, підготовлених його співробітниками.

В. О. Ярошик.

Різне: презентація нових краєзнавчих видань «Записки современного харьковчанина» Ю. Бровера, «Моя старая Шатиловка» І. М. Жуковського, «Краеведы Харьковщины» (*Л. І. Мачулін, І. М. Жуковський, В. О. Соловйов*); дарування до фонду бібліотеки книг з генеалогії (*І. І. Кочевих*).

№ 427 18 листопада
З історії мистецтва
(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Ілюстрації до нових видань про українські обряди та звичаї.

Виступ *Т. Б. Зеленченко*.

2. Комплект листівок «Харьков: утраченное и доживающее» (графічні реконструкції О. Ю. Лейбфрейда 1984–1997 рр.).

Виступ *М. М. Красикова, С. А. Голоти.*

3. Книга С. А. Таранушенка «Наукова спадщина: харківський період. Дослідження 1918–1932 рр.».

Повідомлення *М. М. Красикова.*

4. Різне: розповідь про поїздку до Ізраїлю та зустрічі з колишніми харків'янами (*Н. П. Тріпутіна*); оголошення про екскурсію до Харківського художнього музею (*Н. І. Полянська*);

№ 428 16 грудня
З історії культури
(У циклі «ХДНБ ім. В. Г. Короленка – 125 років»)

1. З історії формування фондів Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

Доповідь *І. Я. Лосієвського.*

2. Огляд публікацій з історії формування фонду бібліотеки.

О. М. Дмитрієва.

3. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*С. І. Овчинникова*); план роботи клубу на 2012 р. (*О. М. Дмитрієва*).

2012 рік

№ 429 11 січня
З історії науки
(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Книга Н. П. Тріпутіної «Профессор А. И. Колесников: страницы жизни и деятельности».

Повідомлення *Н. П. Тріпутіної.*

2. Книга С. А. Таранушенка «Наукова спадщина: харківський період. Дослідження 1918–1932 рр.».

Виступ *М. М. Красикова.*

3. Книга Д. Л. Григор'єва (SAMOHOD) «Хроники большого автопробега».

Виступ *Д. Л. Григор'єва.*

4. Різне: повідомлення про смерть колишньої харків'янки, філолога Л. М. Яновської (*М. М. Красиков*).

№ 430 20 січня

З історії Харківщини

(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Нове в дослідженні «Слова о полку Ігоревім».

Повідомлення *М. Ф. Гетьманця*

2. Книга М. Ф. Гетьманця «Статті про "Слово о полку Ігоревім"».

Виступ *М. Ф. Гетьманця*.

3. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*); дарування до фонду бібліотеки книг з історії Білгородського краю (*Т. Ф. Новікова*).

№ 431 10 лютого

З історії Харківщини

1. «Помполіт» – побічне дитя революції: Маловідомі сторінки революційного руху в Харкові (кінець XIX – початок XX ст.).

Доповідь *І. В. Шуйського*.

2. Виставка-перегляд літератури з історії Харківщини.

3. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*).

№ 432 24 лютого

З історії родоводів

1. Костянтин Якович Данилевський – один із піонерів повітроплавання в Росії.

Доповідь *А. М. Прохорова.*

2. Внесок родини Данилевських у розвиток медицини Харкова.

Доповідь *Ж. М. Перцевої*.

3. Різне: повідомлення про смерть голови клубу І. Ю. Саратова.

№ 433 23 березня

З історії театрального мистецтва

1. Державний єврейський театр у Харкові.

Доповідь *Ю. Ю. Полякової*.

Виступили: Н. П. Акимова, О. Д. Харченко, Л. Р. Алксніс.

2. Бібліографічні джерела з історії театрального життя Харкова.

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої*.

3. Виставка-перегляд літератури з історії театрального життя Харкова.

№ 434 6 квітня

З історії образотворчого мистецтва

1. Духовні шукання в творчості І. Ю. Рєпіна.

Доповідь *О. І. Вовк*.

Виступили: *Л. В. Раєнко, Н. П. Акимова*.

2. Виставка-перегляд літератури про І. Ю. Рєпіна.

3. Різне: інформація про круглий стіл, присвячений Олександрівській лікарні (*Л. В. Раєнко, В. Л. Жулідов*); відзначення Н. П. Акимової за допомогу в проведенні ювілейних заходів до 125-річчя бібліотеки (*Н. І. Полянська*).

№ 435 18 квітня

З історії міського господарства

(Виїзне засідання в музейному комплексі Харківської національної академії міського господарства)

1. Сторінки історії комунального господарства м. Харкова.

Доповідь *Н. П. Тріпутіної*.

2. Екскурсія по музейному комплексу ХНАМГ.

Екскурсовод *Т. О. Лобинцева*.

№ 436 25 травня

З історії науки

1. З історії Спецлабораторії № 1 Харківського фізико-технічного інституту АН УРСР.

Доповідь *Ю. М. Ранюка*.

2. Виставка-перегляд літератури з історії Харківського фізико-технічного інституту.

3. Різне: організаційні питання – вибори голови клубу (обрано С. М. Куделка) та членів краєзнавчого активу.

№ 437 20 червня
Краєзнавство Харківщини

1. Пам'яткоохоронна робота клубу «Краєзнавець» районного Центру дитячої та юнацької творчості Харківського району.

Доповідь *Т. М. Безрукової.*

Виступили: *О. І. Школа, Н. І. Полянська, В. О. Черноморець.*

2. Різне: вітання О. М. Дмитрієвої та В. О. Черноморця з врученням Творчих премій Харківського міськвиконкому; огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*).

№ 438 25 липня
З історії науки

1. Харківський мовознавець і педагог В. С. Зборовець (1889–1944).

Повідомлення *І. В. Зборовця.*

2. Різне: привітання Н. І. Полянської з присвоєнням звання «Заслужений працівник культури України»; огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*); оголошення про проведення «Сковородинівських читань» (*А. П. Столярова*) та Рєпінське свято в Чугуєві (*С. С. Демченко*).

№ 439 22 серпня
З історії науки

1. ХІІ Археологічний з'їзд у Харкові: до 100-річчя проведення.

Доповідь *І. М. Скирди.*

2. Книга І. О. Шудрика «Історія філософської думки Слобідської України».

Повідомлення *І. О. Шудрика.*

№ 440 21 вересня
З історії образотворчого мистецтва

1. Художник П. Ф. Соколов і Слобожанщина.

Доповідь *М. С. Васильєвої.*

Виступили: М. М. Красиков, Н. П. Акимова, В. Р. Антонова.

2. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*О. М. Дмитрієва*); інформація про вихід книги В. А. Сушко «Життя нескінченне: Поховальна обрядовість українців Слобожанщини XIX–XXI ст.» (*М. М. Красиков*).

№ 441 26 жовтня
З історії родоводів

1. Дмитро Антонович – письменник, видавець, театральний і політичний діяч, син історика В. Б. Антоновича: харківський період діяльності.

Доповідь *А. П. Столярової.*

2. Презентація книги С. А. Кашуби та В. Л. Жулідова «Сын эпохи» (про генерального конструктора ХТЗ Б. П. Кашубу).

Повідомлення *С. А. Кашуби.*

3. Різне: оголошення про презентацію книги І. Ю. Можейко «Харьков: пульс прошлого» (*М. М. Красиков*); інформація про перейменування 146 харківських вулиць внаслідок включення їх до міської межі (*В. Л. Жулідов*).

№ 442 30 вересня
З історії Харківщини
(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Книга І. Ю. Можейко «Харьков: пульс времени».

Повідомлення *М. М. Красикова.*

Виступили: *І. Ю. Можейко, Л. В. Раєнко, О. Д. Харченко, В. А. Сушко, С. В. Шварц, О. О. Іваницький, Р. О. Капніст.*

2. Краєзнавчі видання видавництва «Сага».

Повідомлення *С. А. Голоти.*

3. Виконання пісні, рядки з якої стали епіграфом до одного з розділів книги.

Т. Соловйова.

№ 443 23 листопада
З історії мистецтва
(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Книга М. П. Семенюка «Монументальна шевченкіана України: історія і сучасність».

Повідомлення *М. П. Семенюка, Л. І. Мачуліна.*

2. Книга П. Д. Мартиновича «Українські записи».

Повідомлення *О. О. Савчука*.

Виступили: *М. М. Красиков, Н. І. Полянська.*

3. Книга Л. Н. Ключко «Моя рідна Березівка!».

Повідомлення *Л. Н. Ключко*.

Виступили: *Н. С. Ковалівська*.

№ 444 21 грудня

З історії освіти

1. Імператор Олександр I і Харківський університет.

Доповідь *С. М. Куделка*.

Виступили: Т. С. Грановська, Л. В. Раєнко.

2. Виставка-перегляд літератури з історії Харківського університету.

3. Різне: відзначення мецената М. І. Шакіна за підтримку пам'яткоохоронної та краєзнавчої діяльності (*С. М. Куделко*), повідомлення про черговий випуск альманаху Харківської національної академії міського господарства (*Н. П. Тріпутіна*).

2013 рік

№ 445 25 січня

З історії літератури

1. «Слово о полку Ігоревім»: спроба власної інтерпретації.

Доповідь *А. П. Трощука*.

Виступили: *М. М. Красиков, Л. В. Раєнко, П. С. Бондаренко, В. С. Бєжанова*.

2. Виставка вишивок Т. М. Костової на теми «Слова о полку Ігоревім» та інших творів давньоруської літератури.

3. Виставка-перегляд досліджень «Слова о полку Ігоревім».

№ 446 22 лютого

З історії Харкова

1. Готель «Інтернаціонал» – «Харків»: сторінки минулого та сучасність.

Доповідь *М. В. Проценка*.

Виступили: *Н. П. Акимова, В. Л. Жулідов.*

2. Різне: повідомлення про вихід з друку книги «Салтово-маяцкая культура: 110 лет» (*Г. Є. Свистун*); хвилина мовчання пам'яті І. Ю. Саратова.

№ 447 22 березня

З історії літератури

(У циклі заходів до 200-річчя Т. Г. Шевченка)

1. Т. Г. Шевченко та І. Ю. Рєпін.

Доповідь *О. Й. Денисенко.*

2. Виставка-перегляд літератури про Т. Г. Шевченка та І. Ю. Рєпіна.

3. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*).

№ 448 12 квітня

З історії Харківщини

1. Туристичний потенціал Харківського району.

Доповідь *Г. Г. Яковенко.*

Виступили: *О. Д. Харченко, Л. В. Раєнко.*

2. Виставка-перегляд видань з історії Харківського району.

3. Різне: повідомлення про вихід з друку четвертого тому «Валківської енциклопедії» І. М. Лисенка (*Л. В. Раєнко*).

№ 449 24 травня

З історії міського господарства

1. У двобої з небуттям: Комунальне господарство Харкова у 1941–1943 рр.

Доповідь *Н. П. Тріпутіної.*

Виступили: *С. М. Заворотнов, Л. Р. Алксніс, О. Д. Харченко, І. В. Шуйський.*

2. Виставка-перегляд літератури про міське господарство Харкова.

3. Різне: оголошення про краєзнавчі читання в Харківській медичній бібліотеці (*Л. В. Раєнко*) та лекцію з історії об'єднання «Мир искусства» (*В. В. Пухарєв*).

№ 450 26 червня
З історії медицини

1. Іван Петрович Щелков – фізіолог, перший професор самостійної кафедри фізіології, ректор Харківського університету.

Доповідь *Ж. М. Перцевої*.

Виступили: *Н. П. Акимова, І. В. Іванова, О. Д. Харченко*.

2. Персоналії вчених-медиків у краєзнавчому каталозі ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Інформація *Н. І. Полянської*.

3. Виставка-перегляд літератури про І. П. Щелкова.

4. Різне: повідомлення про підготовку до друку книги «Это было в Харькове» (*Л. В. Раєнко*); інформація про необхідність захисту будинку отоларинголога С. С. Сурукчі (*М. М. Красиков*).

№ 451 24 липня
З історії музики

1. Видатний українець, народжений на Слобожанщині: До 110-річчя від дня народження співака Бориса Гмирі.

Доповідь *В. І. Пушкаря*.

Виступили: *Л. Р. Алксніс, О. П. Катміська, А. П. Столярова*.

2. Прослуховування записів оперних арій і народних пісень у виконанні Б. Р. Гмирі.

3. Різне: оголошення про відкриття меморіальної дошки В. Г. Короленку (*Н. І. Полянська*).

№ 452 21 серпня
З історії медицини

1. Медичні працівники Харкова в роки окупації.

Доповідь *Ж. М. Перцевої*.

2. Читання поезій, присвячених Харкову часів Другої світової війни.

Л. Р. Алксніс.

3. Виставка-перегляд видань про Харків у роки окупації.

№ 453 20 вересня
З історії науки

1. Марин Дринов у Харкові.

Доповідь *Д. В. Миколенка.*

Виступили: *Н. П. Акимова, О. М. Дмитрієва, В. Л. Жулідов, П. О. Черномаз.*

2. Огляд літератури про М. С. Дринова.

О. М. Дмитрієва.

3. Різне: повідомлення про вихід з друку другої частини книги В. О. Черноморця «Історія слободи Пісочинської» (*В. О. Черноморець*); інформація про підготовлений список меморіальних дощок Героям Радянського Союзу у Харкові (*В. Л. Жулідов*); оголошення про заходи в рамках Тижня Німеччини в Харкові (*В. І. Пушкар*).

№ 454 25 жовтня

З історії освіти

(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Нові видання з історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – біобібліографічний довідник «Історики», видання про університетський некрополь, буклет музею археології та етнографії Слобідської України, образотворчі та інші видання.

Повідомлення *О. Г. Павлової.*

2. Різне: повідомлення про відкриття на фасаді бібліотеки меморіальної дошки Л. Б. Хавкіній (*Н. І. Полянська*); прохання про допомогу в розшуку відомостей про морський клуб у Харкові 1950–1960-х рр. (*Л. В. Раєнко*); інформація про отримання відповіді від міністра культури України стосовно збереження будинку С. С. Сурукчі (*В. Л. Жулідов*).

№ 455 8 листопада

Краєзнавство Харківщини

(У циклі методичних лекцій)

1. Фальсифікація і плагіат в історичній науці.

Лекція *С. М. Куделка.*

№ 456 22 листопада

З історії Харківщини

1. Місця захоронень жертв масових репресій у Харкові.

Доповідь *І. В. Шуйського*.

Виступили: *С. М. Заворотнов, М. М. Саппа.*

2. Виставка-перегляд літератури про репресії 1930-х рр. на Харківщині.

№ 457 20 грудня
З історії науки

1. Засновник Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова, видатний економіст Олександр Прокопович Марков.

Доповідь *Н. П. Тріпутіної.*

Виступили: *І. В. Шуйський, Л. В. Раєнко.*

2. Виставка-перегляд літератури з історії ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.

2014 рік

№ 458 24 січня
З історії науки

1. Дмитро Павлович Сало: сторінки біографії : До 90-річчя від дня народження ректора Національного фармацевтичного університету.

Доповідь *М. В. Григор'євої.*

2. Пам'ятники Д. П. Салу в Харкові.

Повідомлення *В. Д. Путятіна.*

3. Огляд видань з історії Національного фармацевтичного університету.

Н. І. Полянська.

№ 459 7 лютого
З історії військової справи

1. Історія Чугуївського юнкерського училища.

Доповідь *А. В. Левченка.*

2. Публікації А. В. Левченка з історії Чугуєва в краєзнавчій електронній бібліотеці ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої.*

3. Виставка-перегляд видань з історії Чугуєва.

4. Різне: інформація про документальний фільм «Рыцари Красного Креста» (*Д. Л. Григор'єв*); повідомлення про вихід з друку комплекту листівок з репродукціями картин З. Є. Серебрякової (*М. М. Красиков*).

№ 460 21 лютого
З історії літератури
(У циклі заходів до 200-річчя Т. Г. Шевченка)

1. Вступне слово.

Н. І. Полянська.

2. Тарас Григорович Шевченко і Слобожанщина (за матеріалами віртуального проекту «Слобожанський уклін Кобзареві»).

Доповідь *О. М. Дмитрієвої.*

Виступили: *І. В. Шуйський, А. П. Столярова.*

3. Тарас Шевченко і Харківський університет.

Доповідь *О. Г. Павлової.*

4. Виставка-перегляд видань про зв'язки Т. Г. Шевченка з Харківщиною.

5. Різне: дарування видань Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна до фонду бібліотеки (*С. М. Куделко*); інформація про поховання І. Ю. Саратова на міському кладовищі № 3 (*В. Л. Жулідов*).

№ 461 14 березня
З історії виробництва

1. Українські мотиви у творчості видатних керамістів Будянського фаянсового заводу Миколи Ніколаєва та Раїси Вакули.

Доповідь *Т. М. Безрукової.*

2. Будянський фаянсовий завод у роки масових репресій.

Повідомлення *І. В. Шуйського*.

3. Виставка-перегляд видань з історії смт Буди Харківського району.

4. Різне: дарування до фонду бібліотеки книги «Спутник краеведа» (*В. О. Соловйов*).

№ 462 21 березня
З історії Харкова

1. Біженці Першої світової війни і Харків.

Доповідь *Л. М. Жванко.*

Виступили: *Л. В. Раєнко, А. П. Столярова, А. Г. Корольов, Н. П. Тріпутіна, В. Г. Ільїн.*

2. Різне: повідомлення пам'яті краєзнавця П. М. Гаркуші (*В. Л. Жулідов*).

№ 463 11 квітня
З історії архітектури

1. Стилі в архітектурі Харкова.

Доповідь *Т. Ф. Давидич.*

Виступили: *О. Д. Харченко, Л. В. Раєнко, А. Г. Корольов, Н. П. Акимова.*

2. Інформаційне наповнення розділу «Архітектура» краєзнавчого каталогу «Харківщина».

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої.*

3. Виставка-перегляд літератури з історії харківської архітектури.

№ 464 23 травня
З історії родоводів
(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Книги Л. О. Дешко «Основа. Каразіни» та «П'ять поколінь Каразіних».

Повідомлення *Л. О. Дешко*.

Виступили: М. М. Красиков, Т. Б. Бахмет.

2. Дарування відділу «Україніка» вишивки з девізом Каразіних «Упертість в добрих справах».

3. Виставка-перегляд літератури про родовід Каразіних.

4. Різне: дарування до фонду бібліотеки поетичних збірок Л. Французової «Именно: 205 женских имен в стихах» та І. Д. Мироненко «За спиною століття», альбому С. Ходячих «Писанки Харківської губернії: Реконструкція за каталогом С. К. Кульжинського 1899 року».

№ 465 25 червня
З історії Харкова
(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Книга Є. І. Черних «Город вокруг Карповского сада».

Повідомлення *Є. І. Черних*.

Виступили: *Н. І. Полянська, І. В. Шуйський, Н. П. Тріпутіна, В. М. Андрєєва, А. Г. Андрєєв.*

2. Читання поезій Є. І. Черних, присвячених харківським вулицям і майданам.

3. Демонстрація відеороликів про Карповський сад, дачу Рашке та харків'ян – учасників Другої світової війни.

№ 466 23 липня

З історії родоводів

1. Борис Філонов – громадський діяч, колекціонер.

Доповідь *О. Й. Денисенко*.

Виступили: *О. М. Дмитрієва, Н. П. Акимова.*

2. Вихованець Харківського університету Петро Мандрика (за матеріалами книги «Петр Васильевич Мандрыка: военный хирург»).

Повідомлення *Л. В. Раєнка.*

№ 467 20 серпня

З історії Харкова

1. З історії меморіальних поховань: Харківське кладовище № 2.

Доповідь *С. А. Бахтіної.*

Виступили: *Л. В. Раєнко, В. А. Божко, О. Л. Танатарова, Є. І. Черних.*

2. Різне: інформація про харків'ян – лауреатів краєзнавчої премії ім. П. Т. Тронька (*Л. В. Раєнко, Н. І. Полянська*); огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*).

№ 468 3 жовтня

З історії культури

1. Книжкові адреси Харкова другої половини XIX – початку XX ст.

Доповідь *С. К. Бондаренка*.

Виступили: *В. А. Божко, Н. П. Акимова, В. П. Тарабанова, Л. В. Слухай*.

2. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*); інформація про новий музей історії музики «Обереги музичної спадщини» (*В. Л. Жулідов*).

№ 469 24 жовтня

З історії Харківщини

(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Книги В. О. Соловйова «Первая столица республики» та «Приоритеты Харьковщины».

Повідомлення *В. О. Соловйова.*

Виступили: *І. О. Шудрик, О. Д. Харченко, В. Д. Путятін, В. Л. Жулідов.*

2. Книги І. О. Шудрика «Історія філософської думки в Харківському університеті», «Старовинні садиби Слобожанщини як історико-культурна спадщина» та біобібліографічний покажчик «Ігор Олексійович Шудрик».

Повідомлення *І. О. Шудрика.*

№ 470 21 листопада

З історії науки

1. В. Н. Каразін як історіографічний образ.

Доповідь *О. І. Вовк*.

Виступили: *Л. В. Раєнко, Н. П. Акимова, О. Д. Харченко, Л. П. Осінцева.*

2. Різне: привітання Н. П. Тріпутіної з ювілеєм.

№ 471 19 грудня

З історії музики

1. Внесок Харківського університету в українське музичне мистецтво.

Доповідь *С. М. Куделка.*

Виступили: *А. Г. Корольов, Л. В. Раєнко, А. П. Столярова, Л. П. Осінцева, О. Г. Черкашина, С. В. Фінник*.

2. Різне: повідомлення про відкриття меморіальної дошки Б. О. Чичибабіну та З. Т. Довжанській (*В. Л. Жулідов*); перегляд фотоальбому-презентації «Наші зустрічі в 2014 році».

2015 рік

№ 472 16 січня
З історії науки

1. Український економіст М. І. Туган-Барановський.

Доповідь *М. В. Проценка.*

Виступили А. Г. Андрєєв, М. М. Саппа, Н. П. Акимова.

2. М. І. Туган-Барановський – поет-аматор.

Повідомлення *В. Воскобойникова*.

3. Огляд видань про М. І. Туган-Барановського.

С. І. Овчинникова.

4. Виставка-перегляд праць М. І. Туган-Барановського та літератури про нього.

5. Різне: вручення бібліотеці відзнаки газети «Вечерний Харьков» «Визнання народу» (в номінації «Культурно-просвітницька діяльність»).

№ 473 6 лютого
З історії освіти

1. Розвиток освіти для дітей з вадами зору в Україні: (На прикладі Харківського навчально-виховного комплексу імені В. Г. Короленка: 1887–2013 рр.).

Доповідь *О. М. Устименка*.

2. Сьогодення Харківського навчально-виховного комплексу імені В. Г. Короленка.

Повідомлення *М. П. Морозової.*

Виступили: *О. Д. Харченко, С. І. Овчинникова, Л. В. Раєнко.*

№ 474 24 лютого
З історії образотворчого мистецтва

1. До питання витоків вітчизняного футуризму. Василь Єрмилов (1894–1968).

Доповідь *В. О. Трубчанінова.*

Виступили: *С. М. Куделко, О. Д. Харченко, Н. П. Тріпутіна.*

2. Різне: інформація про пленум Національної спілки краєзнавців України (*С. М. Куделко*); повідомлення про смерть О. О. Іваницького (*Н. П. Акимова*); пропозиція підготувати для Вікіпедії статтю про О. О. Іваницького (*В. Л. Жулідов*).

№ 475 6 березня
З історії образотворчого мистецтва

1. М. С. Башилов – ілюстратор «Кобзаря».

Доповідь *О. Г. Павлової*.

Виступили: *М. М. Саппа, Н. І. Полянська*.

2. Художня шевченкіана Пархомівського історико-художнього музею імені О. Ф. Луньова.

Повідомлення *О. Г. Павлової*.

№ 476 27 березня
Природа Харківщини

1. Савчин Яр у Харкові: історія, сучасний стан і бізнес-проект по його рекреаційному використанню.

Доповідь *М. В. Лазарєва*.

Виступили: *Н. П. Акимова, Л. В. Раєнко, Ю. І. Кістерний, В. О. Черноморець*.

2. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*).

№ 477 17 квітня
З історії Харкова

1. Круті повороти примхливої долі: До біографій очільників Харкова 1920–1930-х рр.

Доповідь *І. В. Шуйського*.

Виступили: *Н. П. Тріпутіна, Л. В. Раєнко*.

2. Різне: оголошення про Слобожанські читання (*Н. І. Полянська*); повідомлення про смерть члена клубу Г. Р. Гуріної (*В. Л. Жулідов*).

№ 478 22 травня
З історії медицини

1. Юрій Юрійович Вороний – піонер вітчизняної трансплантології.

Доповідь *Ж. М. Перцевої*.

Виступили: Н. П. Акимова, А. Г. Корольов, О. Д. Харченко.

2. Виставка-перегляд видань з історії медицини та охорони здоров’я на Харківщині.

№ 479 24 червня

З історії культури

1. «Була і в Харкові естрада…»: До історії культурно-мистецького життя міста.

Доповідь *Н. П. Тріпутіної*.

Виступили: *С. Ю. Гапанович, Н. П. Акимова, Л. В. Раєнко, О. Д. Харченко, Н. Ю. Водолажченко*.

2. Інформаційне наповнення розділу «Мистецтво» краєзнавчого каталогу «Харківщина».

Повідомлення *Н. І. Полянської*.

№ 480 15 липня

Краєзнавство Харківщини

1. Петро Тронько – людина, вчений, громадянин: До 100-річчя від дня народження.

Доповідь *С. М. Куделка*.

Виступили: *В. О. Ярошик, Л. П. Осінцева, О. І. Вовк*.

2. Відкриття меморіальної дошки на честь П. Т. Тронька.

Інформація *В. Д. Путятіна*.

Виступили: *Н. П. Тріпутіна, І. В. Шуйський, Л. В. Раєнко, Н. П. Акимова*.

3. Презентація віртуальної виставки «Петро Тимофійович Тронько: харківські сторінки біографії».

О. М. Дмитрієва.

4. Виставка-перегляд літератури про П. Т. Тронька.

№ 481 19 серпня

З історії театру

1. Акторські династії в театральній культурі Харкова XIX – початку XX ст.

Доповідь *Ю. Ю. Полякової*.

Виступили: *М. М. Красиков, В. Д. Путятін*.

2. Виставка-перегляд літератури з історії театрального життя Харкова.

3. Різне: презентація віртуального проекту «Солодка мозаїка» (з історії розвитку кондитерського виробництва у Харкові) (*С. І. Овчинникова*).

№ 482 18 вересня
З історії музики

1. Чеська музична культура у Харкові XIX – початку XX ст.

Доповідь *В. М. Щепакіна*.

2. Виставка-перегляд літератури з історії музичного жаття Харкова.

3. Різне: повідомлення про смерть керівника клубу «Краєзнавець» при Харківському будинку вчених Д. А. Переверзєва (*О. М. Дмитрієва*); огляд і анонс культурних подій у Харкові та області (*Л. В. Раєнко*); вітання з 85-річним ювілеєм члена клубу Л. Р. Алксніс.

№ 483 23 жовтня
З історії Харківщини

1. Пам'ятники та пам'ятні місця, пов'язані з життям і творчістю Г. С. Сковороди, у Харківському районі.

Доповідь *Т. М. Безрукової.*

2. Виставка-перегляд літератури про Г. С. Сковороду.

3. Різне: інформація про участь у науковій конференції «XVII Сковородинівські читання» у м. Переяславі-Хмельницькому (*А. П. Столярова*); огляд культурних подій і заходів у Харкові (*Л. В. Раєнко*).

№ 484 20 листопада
З історії медицини

1. Організація охорони здоров'я в Харкові у повоєнні радянські часи (1945–1991 рр.).

Доповідь *В. Г. Ільїна*.

Виступили: *Н. І. Полянська, В. О. Черноморець, Н. П. Акимова, Л. В. Раєнко.*

2. Діяльність Центру медичного краєзнавства при Харківському національному медичному університеті.

Інформація *Г. Л. Демочко*.

3. Виставка-перегляд літератури з історії охорони здоров'я на Харківщині.

№ 485 18 грудня
З історії літератури

1. Харків у долі Михайла та Людмили Старицьких.

Доповідь *А. П. Столярової*.

2. Твори М. П. Старицького на сцені Харківського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка.

Доповідь *Ю. Ю. Полякової*.

3. Виставка-перегляд літератури про Старицьких.

4. Різне: повідомлення про вихід з друку перевидання книги І. М. Жуковського «Моя старая Шатиловка» (*І. М. Жуковський*); інформація про стан могили онуки В. Н. Каразіна (*В. Л. Жулідов, І. І. Говорова*).

2016 рік

№ 486 22 січня
З історії виробництва

1. Коцарство в Харкові.

Доповідь *Н. В. Аксьонової*.

Виступили: *Л. В. Раєнко, Н. П. Акимова, І. І. Говорова, Л. П. Герасименко, В. Л. Жулідов*.

2. Презентація сторінки «Вивчаємо Слобожанщину» на Фейсбуці.

Н. В. Аксьонова.

3. Різне: презентація нових видань, присвячених З. Є. Серебряковій (*М. М. Красиков*); оголошення про Шульженківські читання (*Н. П. Тріпутіна*).

№ 487 19 лютого
З історії освіти

1. Харківський колегіум: До 290-річчя заснування.

Доповідь *Л. Ю. Посохової*.

Виступили: *Н. П. Акимова,М. М. Красиков, П. О. Черномаз, Л. Т. Шестопалова, Н. П. Тріпутіна*.

2. Виставка-перегляд літератури про Харківський колегіум.

3. Різне: перегляд електронного фотоальбому «Клуб "Краєзнавець"–2015»; вшанування пам'яті голови клубу І. Ю. Саратова;

повідомлення про підготовку в Дворічанському районі електронної книги пам'яті І. І. Мечникова (*Л. Г. Телепньова*).

№ 488 25 березня

З історії архітектури

1. Харківський період життя та творчості архітектора Сергія Тимошенка.

Доповідь *Д. М. Вітченка.*

2. Документи про С. П. Тимошенка в Державному архіві Харківської області та Харківській державній науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка.

Повідомлення *І. В. Шуйського*.

Виступили: Н. П. Акимова, Л. В. Раєнко, М. М. Красиков.

3. Перегляд фотографій старої архітектури Харківщини.

Л. П. Герасименко.

4. Презентація біобібліографічного покажчика «Ігор Миколайович Лаврентьєв – архітектор, краєзнавець» у серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої.*

5. Виставка-перегляд літератури за історії харківської архітектури.

№ 489 15 квітня

З історії медицини

1. Володимир Петрович Воробйов – видатний вітчизняний анатом.

Доповідь *Ж. М. Перцевої.*

Виступили: *А. Г. Корольов, Н. П. Тріпутіна, П. Б. Резніченко.*

2. Вшанування в Харкові пам'яті видатних лікарів О. О. Шалімова, Ю. В. Білоусова та Є. П. Яковця.

Інформація *Н. І. Полянської.*

3. Виставка-перегляд літератури про видатних харківських медиків.

№ 490 20 травня

З історії медицини

1. Мойсей Борисович Фабрикант – харківський «професор Преображенський».

Доповідь *Л. Ф. Воловик*.

Виступили: *Н. П. Акимова, Л. В. Раєнко, В. Л. Жулідов*.

2. Виставка-перегляд літератури з історії охорони здоров'я на Харківщині.

№ 491 15 червня
Краєзнавство Харківщини
(З циклу методичних лекцій)

1. Документи з фондів Центрального державного науково-технічного архіву України – джерела студій для харківських краєзнавців.

Доповідь *А. О. Алєксєєнко*.

Виступили: *О. М. Дмитрієва, Р. С. Грановська, В. О. Черноморець, Л. В. Раєнко, О. Д. Харченко*.

2. Презентація нової версії веб-ресурсу «Краєзнавство» на сайті бібліотеки.

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої*.

3. Різне: огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (Н. І. Полянська); повідомлення про висунення голови клубу С. М. Куделка на присвоєння звання Почесного громадянина Харкова (*Л. В. Раєнко*).

№ 492 27 липня
З історії образотворчого мистецтва

1. Самобутність художника: До 160-річчя від дня народження Петра Олексійовича Левченка.

Доповідь *О. Й. Денисенко*.

Виступили: *Л. В. Раєнко, Н. П. Тріпутіна.*

2. Рєпінські заходи в Чугуївському художньо-меморіальному музеї І. Ю. Рєпіна та Харківському художньому музеї.

Повідомлення *О. Й. Денисенко*.

№ 493 17 серпня
З історії родоводів

1. Знамениті родоводи Сітенків і Терещенків.

Повідомлення *А. П. Гармаш.*

Виступили: *Н. І. Полянська, Н. П. Акимова.*

2. Виставка-перегляд видань про Сітенків і Терещенків.

3. Різне: он-лайн вікторина «Краю мій, Слобожанщино!» (*С. І. Овчинникова*); огляд нових краєзнавчих надходжень до фонду бібліотеки (*Н. І. Полянська*).

№ 494 9 вересня

З історії медицини

1. Владислав Едмундович Дзержинський – видатний невропатолог, професор Харківського університету.

Доповідь *О. І. Вовк*.

Виступили: *М. М. Красиков, Н. П. Акимова, А. Г. Корольов, В. А. Божко, М. М. Саппа, А. П. Столярова.*

2. Відображення в краєзнавчому каталозі ХДНБ ім. В. Г. Короленка матеріалів про виданих медиків.

Інформація *О. М. Дмитрієвої.*

№ 495 23 вересня

З історії образотворчого мистецтва

1. Харківський художньо-промисловий музей: До 130-річчя заснування.

Доповідь *О. Г. Павлової.*

Виступили: *М. М. Красиков, Н. П. Акимова, В. І. Пушкар, В. А. Божко, Л. В. Раєнко, А. П. Столярова.*

2. Племінниця М. В. Гоголя Анна Володимирівна Бикова – завідувачка художньо-промислового музею.

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої*.

3. Виставка-перегляд видань з історії Харківського художнього музею.

4. Різне: повідомлення про смерть однієї з організаторів клубу Г. М. Каширіної (*О. М. Дмитрієва*); презентація нових видань про О. Ф. Луньова (*О. Г. Павлова*); інформація про роботу краєзнавців Єкатеринбургу (*В. Л. Жулідов*); інформація про заходи, пов'язані з особистістю З. Є. Серебрякової (*М. М. Красиков*).

№ 496 21 жовтня

З історії освіти

1. Французький просвітник Жан Верне (Іван Пилипович Вернет) на Слобожанщині.

Доповідь *Т. А. Лабазової*.

Виступили: *Н. П. Акимова, В. Г. Меліхов, М. М. Красиков.*

2. Різне: презентація видання Харківського обласного науково-методичного центру охорони культурної спадщини «Монументальна шевченкіана Харківщини» (*В. Г. Марьонкіна*); інформація про проведення Дня Університетської вулиці та участь у ньому співробітників відділу «Україніка» (*Н. І. Полянська*).

№ 497 25 листопада

З історії музики

1. Володимир Андрійович Комаренко і музична культура Харкова XX ст.

Доповідь *Ю. І. Лошкова*.

Виступили: *Н. П. Акимова, О. Д. Харченко*.

2. Комплекс В. А. Комаренка в музеї історії Харківського обласного палацу дитячої та юнацької творчості.

Повідомлення *О. М. Дмитрієвої*.

3. Різне: презентація 2-ї книги Харківського тому «Реабілітовані історією» (*І. В. Шуйський*).

№ 498 16 грудня

З історії культури

1. «По праву моральної спадкоємності»: Харківська губернська публічна бібліотека – Харківська громадська бібліотека – Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка.

Доповідь *О. І. Танько.*

2. Виставка-перегляд літератури з історії бібліотеки.

3. Різне: версія походження гідроніму «Харків» (*В. О. Черноморець*); перегляд фотопейзажів Харкова та області (*Л. П. Герасименко*).

2017 рік

№ 499 20 січня

З історії освіти

1. Харківський університет і музична культура: До 150-річчя та 140-річчя від дня народження Григорія та Івана Алчевських.

Доповідь *О. І. Вовк*.

Виступили: *М. М. Красиков, М. М. Саппа, Н. П. Акимова, Н. І. Полянська, О. Д. Харченко, Н. П. Тріпутіна.*

2. Виставка-перегляд літератури про родину Алчевських.

№ 500 10 лютого

З історії образотворчого мистецтва

(У циклі «Презентація нових видань»)

1. Хрестоматія «Василь Григорович Кричевський» (том 1).

Повідомлення *О. О. Савчука*.

Виступили: *Н. П. Акимова, А. Г. Корольов, О. Д. Харченко.*

2. Виставка-перегляд літератури про В. Г. Кричевського.

3. Різне: повідомлення про смерть краєзнавців Л. В. Слухай та Ю. М. Ранюка.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК ДО РОЗДІЛУ «КРАЄЗНАВЧІ ЧИТАННЯ. ХРОНІКА»

2 СТИСЛІ БІОГРАФІЧНІ ДОВІДКИ ПРО КРАЄЗНАВЦІВ

Акимова Надія Пилипівна
(нар. 1956)

Філолог, психолог, екскурсовод. Закінчила Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна), Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, курси екскурсоводів при Харківській обласній раді з туризму та екскурсій. Працювала вчителем російської мови та літератури, журналістом.

З середини 1980-х років є активним членом клубу «Краєзнавець». Спільно з краєзнавцями організовує поїздки по Харківщині. Понад 20 років проводить екскурсії Харковом та Слобожанщиною. Досліджує власний родовід. З розвідками з питань історії краю публікується у місцевих періодичних виданнях. Є автором семи поетичних збірок.

Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Безрукова Тетяна Миколаївна
(нар. 1957)

Бібліотекар-бібліограф, патентознавець. Закінчила Харківський державний інститут культури (нині Харківська державна академія культури) та Центральний інститут підвищення кваліфікації керівників і фахівців народного господарства у галузі патентної справи. Керівник клубу «Краєзнавець» районного Центру дитячої та юнацької творчості Харківської районної ради. Член Харківського історико-археологічного товариства, міського осередку Українського керамологічного товариства. Громадський інспектор з охорони культурної спадщини Харківської області.

Основні напрямки дослідницької роботи: історія Харківського району, фаянсове виробництво в смт. Буди, діяльність промисловців Кузнецових. З її ініціативи встановлено меморіальні дошки на кількох історичних будівлях смт. Буди. Залучає до краєзнавчої дослідницької роботи школярів, організовує шкільні наукові конференції «Буди – селище моє». Є автором книг, наукових і популярних статей краєзнавчої тематики. У 2017 р. в ХДНБ ім. В. Г. Короленка укладено біобібліографічний покажчик

«Тетяна Миколаївна Безрукова – педагог і краєзнавець» в серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців. Почесний мешканець смт. Буди Харківського району.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Берлін Валерій Давидович
(нар. 1938)

Журналіст, культуролог. Закінчив педагогічний інститут у Комсомольську-на-Амурі. Працював коректором, перекладачем, науковим співробітником Чугуївського художньо-меморіального музею І. Ю. Рєпіна, шаховим тренером дитячо-юнацької спортивної школи. Член Національної Спілки журналістів України, Спілки письменників РФ, Правління Міжрегіонального Шаляпінського центру.

Член клубу «Краєзнавець» з року його заснування. Часто виступає на засіданнях клубу з результатами своїх досліджень, презентаціями нових видань. Є автором п'яти книг і багатьох нарисів, присвячених особистостям, які в різний час формували культурний простір Харківщини, культурному життю Харкова, історії харківських вулиць і окремих будинків. Друкувався у центральній та місцевій пресі, зокрема в журналах «Огонек», «Музыкальная жизнь», «Театральная жизнь», «Волга», «Крестьянка», «Прапор» (також під прізвищем Гітельмахер). У 2003 р. в ХДНБ ім. В. Г. Короленка видано бібліографічний покажчик «Валерій Берлін» в серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Нагороджений ювілейною медаллю Міжнародного союзу музичних діячів. Дипломант журналістських конкурсів.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Божко Владислав Андрійович
(нар. 1937)

Технік-електрик. Закінчив будівельний технікум. Багато років працював на Харківському коксохімічному заводі.

У сфері його краєзнавчих інтересів – зв'язки з Харковом відомих письменників В. Хлєбнікова, І. Буніна й особливо С. Єсеніна. Член Міжнародного Єсенінського товариства «Радуница» (Москва). Учасник багатьох Єсенінських читань, один з організаторів XI Всесоюзних Єсенінських читань у Харкові в 1990 р. Його зауваження були враховані в

другому томі «Летописи жизни и творчества С. А. Есенина» (Москва, 2005), а прізвище увійшло до іменного покажчика до цього видання. Член клубу «Краєзнавець» з 1984 р. Неодноразово виступав на краєзнавчих читаннях. Є автором книги «Сергей Есенин в Харькове» (Харків, 2008), численних публікацій з питань краєзнавства в місцевих і центральних періодичних виданнях.

Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства. Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Бурденко Геннадій Миколайович (1936–2018)

Бібліотекар-бібліограф. Закінчив Харківський державний бібліотечний інститут (нині Харківська державна академія культури). Працював вихователем в установах системи виконання покарань.

З 1960-х років займався літературним краєзнавством. Був членом Клубу книголюбів Харкова, товариства «Меморіал», Міжнародного фонду пам'яті Б. О. Чичибабіна. Як бібліофіл та краєзнавець займався колекціонуванням, збирав опальні книги та книги забутих авторів, твори репресованих письменників-харків'ян. У власній бібліотеці мав 15 збірок Б. Чичибабіна з автографами поета. Заснував на громадських засадах безкоштовну бібліотеку для мешканців свого району, де виокремлено книги харківських письменників. Член клубу «Краєзнавець» з 1980-х років. Виступав з повідомленнями на його засіданнях.

Відзначений Подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Васильєва Марія Семенівна (1938–2018)

Конструктор-модельєр одягу. Закінчила Харківський технологічний технікум, а також народний університет журналістики при редакції обласної газети «Зоря Полтавщини» і народний університет пропаганди пам'яток історії та культури при Полтавському краєзнавчому музеї. Працювала в конструкторсько-технологічному бюро Полтавського облпобутуправління.

З 1998 р. брала участь у роботі клубу «Краєзнавець». Активно співпрацювала з Харківським науково-методичним центром охорони культурної спадщини, була громадським інспектором з охорони пам'яток

історії та культури Харківської області. Виступала на краєзнавчих читаннях. Протягом багатьох років брала участь у Міжнародній науковій конференції «Слобожанські читання». У колі її зацікавлень перебували старовинні садиби краю, видатні особистості, чиє життя було пов'язане з Харківщиною та Полтавщиною (Капністи, Шидловські, В. Боровиковський, І. Рубінштейн, М. Башкірцева, Є. Кадміна та інші). Автор публікацій з питань краєзнавства.

Нагороджена грамотами та подяками управління культури Харківської облдержадміністрації, Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Говорова Ірина Іванівна
(нар. 1953)

Економіст. Закінчила Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Працювала економістом і бухгалтером у різних установах Харкова.

Краєзнавством зацікавилася в 1990-х роках. З 1999 р. є членом клубу «Краєзнавець». Громадський інспектор з охорони культурної спадщини Харківської області. Досліджує історію родоводів (Омельченки, Салтикови) і життєві шляхи окремих видатних особистостей Харкова та Чугуєва. Виступає з повідомленнями на міжнародній науковій конференції «Слобожанські читання».

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Гуріна Галина Романівна
(1931–2015)

Інженер-будівельник. Освіта вища технічна.

Краєзнавством цікавилася з 1970-х років. Основні теми пошуків – Червоне козацтво, репресії та поховання жертв геноциду в Харкові. Як член товариства політв'язнів брала участь у розшуку розстріляних у роки репресій земляків, чиї імена увічнено у Меморіалі жертв тоталітаризму в Харківському лісопарку. Пошуки та знахідки висвітлювала у статтях, виступах на радіо, доповідях на конференціях товариства «Меморіал» та спілки краєзнавців.

Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Дмитрієва Олена Миколаївна
(нар. 1965)

Бібліотекар. Закінчила Харківський державний інститут культури (нині Харківська державна академія культури). Працює у Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка на посаді головного бібліотекаря.

З 1997 р. цікавиться бібліотечним краєзнавством, має публікації у фахових виданнях, місцевій пресі, журналі «Краєзнавство». Є укладачем кількох бібліографічних посібників з краєзнавства, у т. ч. у серії «Краєзнавці Слобожанщини». Займається створенням електронних краєзнавчих ресурсів, є головним редактором веб-ресурсу «Краєзнавство» на сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Бере участь в організації роботи клубу «Краєзнавець», виступає на краєзнавчих читаннях.

Відзначена Подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців, Подякою Харківського міського голови за особистий внесок у розвиток краєзнавства. Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі культурно-освітньої роботи.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Жулідов Віктор Леонідович
(нар. 1945)

Інженер-будівельник. Кандидат технічних наук. Закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут (нині Харківський національний університет будівництва та архітектури). Краєзнавством цікавиться з 2011 року, є громадським інспектором з охорони пам'яток історії та культури Харківської області. Основні теми пошуків – увічнення пам'яті загиблих у Другій світовій війні солдатів, долі старих більшовиків, охорона культурної спадщини, некрополі Слобожанщини. Упорядкував особистий архів члена клубу П. М. Гаркуші. Виступає на краєзнавчих читаннях з повідомленнями про події в культурному житті міста та про інших краєзнавців – Г. Р. Гуріну, І. Ю. Саратова, П. М. Гаркушу та інших. Бере участь у краєзнавчих заходах – круглих столах, конференціях, зокрема, в міжнародній науковій конференції «Слобожанські читання». Має краєзнавчі публікації.

Відзначений Подякою Харківської обласної ради та управління культури Харківської облдержадміністрації за сумлінну працю та особистий внесок у розвиток краєзнавства.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Зубов Микола Михайлович
(1945–2017)

Інженер-механік. Закінчив Харківський авіаційний інститут (нині Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»). Працював у проектній організації на посаді провідного інженера-випробувача енергетичного обладнання.

Краєзнавством захоплювався з юності. Найбільше цікавився літературним краєзнавством, зокрема історією літератури другої половини XIX – першої третини XX ст. З кінця 1990-х років брав активну участь у роботі клубу «Краєзнавець». Неодноразово виступав з доповідями та повідомленнями на краєзнавчих читаннях, зокрема про зв'язки з Харковом В. Домонтовича, П. Куліша, М. Горького. Має публікації з питань краєзнавства. Упорядковував особистий архів члена клубу Миколи Олександровича Коржа.

Каширіна Галина Миколаївна
(1931–2016)

Географ. Закінчила Харківський державний університет (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). У 1959–1986 рр. працювала в Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка.

Зробила значний внесок у розвиток краєзнавчої діяльності бібліотеки. Організатор і завідувач сектору і пізніше відділу краєзнавчої роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка, один із організаторів краєзнавчого каталогу і каталогу «Місцевий друк», низки тематичних картотек бібліотеки з краєзнавства. Укладач майже 30 тематичних і персональних бібліографічних посібників. Один із організаторів клубу «Краєзнавець». Неодноразово виступала на краєзнавчих читаннях, друкувалася у періодичних виданнях. У 2001 р. в ХДНБ ім. В. Г. Короленка видано бібліографічний покажчик «Галина Миколаївна Каширіна» в серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Нагороджена Подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців. Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Корольов Анатолій Григорович
(нар. 1953)

Лікар ветеринарної медицини. Кандидат ветеринарних наук. Закінчив Харківський зооветеринарний інститут (нині Харківська державна зооветеринарна академія). Працює в Національному науковому центрі «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини».

З 1998 р. є членом клубу «Краєзнавець». Коло професійних і краєзнавчих інтересів – історія ветеринарної та медичної освіти і науки на Харківщині та в Україні. Учасник національних і міжнародних конференцій з ветеринарної медицини. Є автором понад 60 публікацій з краєзнавства, у т. ч. кількох книг (у співавторстві).

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Красиков Михайло Михайлович
(нар. 1959)

Філолог, фольклорист, етнолог, поет. Кандидат філологічних наук. Закінчив Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Працює на посаді професора Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Директор Харківського відділення Українського етнологічного центру Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України. Засновник і директор Етнографічного музею «Слобожанські скарби» ім. Гната Хоткевича НТУ «ХПІ» (з 1997 р.) – єдиного у світі музею такого профілю у технічних ВНЗ. Член Консультативної ради з охорони культурної спадщини при Харківській облдержадміністрації. Член Міжнародної асоціації мистецтвознавців, Харківського історико-філологічного товариства та низки інших наукових товариств і асоціацій, громадський інспектор з охорони культурної спадщини Харківської області. Член Національної спілки письменників України, автор 5 поетичних збірок і близько 800 наукових, науково-популярних і літературних публікацій, укладач, літературний і науковий редактор понад 50 книг. Його поезії друкувалися в Україні, РФ, Німеччині, США.

Краєзнавством Михайло Михайлович захоплюється зі студентської лави. У 1979 р. почав відвідувати засідання клубу «Краєзнавець», активно виступає на краєзнавчих читаннях у ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Напрями його досліджень – історичне та літературне краєзнавство, традиційна

культура Слобожанщини та інших регіонів України. Він – один із авторів першого ґрунтовного наукового видання про фольклор та етнографію Харківщини, упорядник та коментатор фундаментальних збірок праць таких класиків етнографії як П. Іванов та М. Сумцов. За редакцією науковця вийшли збірники краєзнавчих праць С. Таранушенка, І Можейко, В. Гурьєва. Він є організатором і співорганізатором багатьох культурологічних акцій – наукових фольклорно-етнографічних експедицій, міжнародних конференцій, семінарів, студентських краєзнавчих конкурсів («Харківські дворики», «Останні мазанки Харкова», «Історія одного трикутничка», «Фотоісторія у родинному альбомі. 1941–1945», «Недитяче дитинство. 1941–1945» та ін.), дитячих фольклорно-етнографічних таборів та науково-практичних конференцій, фестивалів, вечорів пам'яті діячів культури (Р. Мухи, Ф. Крівіна, Ф. Шмеркіної, В. Проненка, С. Черняєва, Н. Дорошко-Берман, Л. Болдова та ін.). Регулярно читає науково-популярні лекції з культурологічної та краєзнавчої тематики, виступає у ЗМІ з повідомленнями з питань краєзнавства та охорони культурної спадщини.

М. Красиков проводить велику роботу з увічнення на Харківщині пам'яті про всесвітньо відому художницю З. Є. Серебрякову: заснував і очолює неформальне Товариство друзів Зінаїди Серебрякової, готує присвячені їй видання, проводить культурницькі заходи – міжнародні Серебряковські пленери, виставки, лекції-презентації, екскурсії, конференції.

У 2008 р. ХДНБ ім. В. Г. Короленка підготувала біобібліографічний покажчик «Михайло Красиков – вчений, краєзнавець, поет» у серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі етнології та фольклористики. Нагороджений Подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців. Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців. Лауреат біографічного довідника «Кто есть кто. Всемирное издание» (Москва, 2014).

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Куделко Сергій Михайлович
(нар. 1951)

Історик. Кандидат історичних наук. Закінчив Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний

університет ім. В. Н. Каразіна). Професор історичного факультету, директор Центру краєзнавства ім. П. Т. Тронька Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

Член правління Національної спілки краєзнавців України, голова Харківської обласної організації НСКУ. Член міської комісії з питань топоніміки та охорони історико-культурного середовища. Член редколегії «Харьковского биографического словаря». Голова клубу «Краєзнавець». У 2011 р. в ХДНБ ім. В. Г. Короленка видано біобібліографічний покажчик «Сергій Михайлович Куделко – вчений-історик, музеєзнавець і краєзнавець» у серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Відзнаки: орден Преподобних Антонія і Феодосія Києво-Печерських і Преподобного Нестора Літописця УПЦ, подяка Президента України; відзнака Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України», почесна відзнака «За досягнення в розвитку культури і мистецтв» Міністерства культури і мистецтв України, знак «За заслуги» Болгарської академії наук, відзнака «Петро Могила», орден «1020-річчя Хрещення Київської Русі», почесна грамота Кабінету Міністрів України, медаль ім. В. Н. Каразіна, грамота Верховної Ради України, медаль Орлика за наукові досягнення Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства. Заслужений працівник культури України. Почесний громадянин м. Харкова.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Полянська Надія Іванівна
(нар. 1960)

Бібліотекар-бібліограф. Закінчила Київський інститут культури (нині Київський національний університет культури і мистецтв). Працювала в Книжковій палаті України, нині – завідувачка відділу «Україніка» ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Краєзнавством почала захоплюватися на початку 1990-х років. Одна з організаторів роботи клубу «Краєзнавець». Укладач і співукладач багатьох бібліографічних посібників з питань краєзнавства. Учасник міжнародних та всеукраїнських бібліотечних конференцій. Має друковані праці з питань краєзнавчої бібліографії та бібліотечного краєзнавства, популяризує знання про Слобожанщину. Член міської комісії з питань топоніміки та

охорони історико-культурного середовища, колегії Державного архіву Харківської області, редколегії з підготовки Харківського тому багатотомного енциклопедичного видання «Звід пам'яток історії та культури України».

Нагороджена подяками Голови Харківської облдержадміністрації, Харківського міського голови. Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства. Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців. Заслужений працівник культури України.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Пушкар Віктор Іванович
(нар. 1945)

Інженер-механік. Закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут (нині Харківський національний університет будівництва та архітектури). Працював на посадах від слюсаря до головного механіка на Харківському заводі металоконструкцій, в територіальному будівельному об'єднанні «Харківжитлобуд» та об'єднанні «Харьковдрев». Член правління Харківського обласного товариства німців «Відергебурт», член Німецько-євангелічної лютеранської ради при церкві Святого Вознесіння.

Краєзнавством захопився на межі 1990–2000 років. Член клубу «Краєзнавець». Громадський інспектор з охорони пам'яток історії та культури Харківської області. Головна тема краєзнавчих досліджень – внесок етнічних німців у розвиток Слобожанщини. Часто виступає на краєзнавчих читаннях, є постійним учасником Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання».

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Раєнко Леонід Вадимович
(нар. 1952)

Інженер-будівельник. Закінчив Харківське військово-будівельне училище та інженерно-будівельний інститут (нині Харківський національний університет будівництва та архітектури). Служив у пожежній охороні.

Член клубу «Краєзнавець» з кінця 1990-х років. Виступає з повідомленнями на краєзнавчих читаннях. Бере участь у наукових краєзнавчих конференціях, має публікації. Зібрав велику бібліотеку видань з питань краєзнавства. Серед інших захоплень – філателія. Учасник

багатьох філателістичних виставок, щороку готує відомості про Харківщину до плану випуску продукції Укрпошти (поштові марки, конверти, листівки).

Заслужений філателіст України. Нагороджений Почесною грамотою Харківської облдержадміністрації.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Ранюк Юрій Миколайович
(1935–2017)

Фізик. Доктор фізико-математичних наук. Закінчив Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Працював у Харківському фізико-технічному інституті на посаді завідувача лабораторії.

Член клубу «Краєзнавець» з 1978 р. Напрями краєзнавчих досліджень – репресії в середовищі харківських учених у 1930-х роках, версії походу князя Ігоря на половців 1185 р. Учасник міжнародних та всеукраїнських краєзнавчих конференцій. Автор понад 30 друкованих праць з краєзнавства, у т. ч. кількох книг. Виступав з доповідями на краєзнавчих читаннях. У 2012 р .у ХДНБ ім. В. Г. Короленка підготовлено біобібліографічний покажчик «Юрій Миколайович Ранюк – український фізик-експериментатор, історик науки, краєзнавець» у серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Заслужений працівник культури України.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Рибальченко Ростислав Кирилович
(нар. 1932)

Юрист. Кандидат юридичних наук. Закінчив Харківський юридичний інститут (нині Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого). Працював на посаді доцента цього вишу.

У 1960-х роках захопився краєзнавством, етнографією, літературознавством. На власному подвір’ї із старожитностей свого зібрання створив етнографічний музей, який включено до деяких екскурсійних маршрутів Харківщини. Автор, співавтор і співукладач десяти книг і понад 300 статей зокрема з історії населених пунктів Дергачівського району.

Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства. Почесний громадянин смт Мала Данилівка, Почесний громадянин Дергачівського району. Нагороджений Подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Саппа Микола Миколайович
(нар. 1945)

Фізик, соціолог. Кандидат фізико-математичних наук, доктор соціологічних наук, професор. Закінчив Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Працював у Національному науковому центрі «Харківський фізико-технічний інститут» (науковий співробітник, помічник директора інституту «Ядерний паливний цикл»), Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна (доцент), нині працює в Харківському національному університеті внутрішніх справ на посаді професора. Основні напрями наукової діяльності: фізика плазми, паблік рілейшнз, соціологія, юридична психологія; а також радіаційна екологія, філософія, краєзнавство, історія (України, Болгарії), літературознавство, мовознавство (фразеологія, соціолінгвістика).

Член Харківського відділення Національної спілки журналістів України. Академік Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності.

Краєзнавством захопився в першій половині 1980-х років. Член клубу «Краєзнавець». Брав участь у створенні товариств «Меморіал», «Спадщина». Автор двох книг та численних статей з історії Слобожанщини, трьох поетичних збірок. Виступає з доповідями на краєзнавчих читаннях.

Відмінник освіти України. Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Соловйов Володимир Остапович
(1932–2017)

Геолог. Кандидат геолого-мінералогічних наук. Закінчив Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний

університет ім. В. Н. Каразіна). Працював у науково-дослідних установах, викладав у вишах Харкова – Харківському державному університеті, Харківському національному педагогічному університеті ім. Г. С. Сковороди, Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут».

Автор і укладач кількох видань і низки статей з історії Харківщини. Працював над укладанням енциклопедичного словника «Харьков». Брав участь у краєзнавчих читаннях та інших заходах.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Саратов Іван Юхимович
(1930–2012)

Інженер-гідротехнік. Кандидат технічних наук. Закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут (нині Харківський національний університет будівництва та архітектури). Працював у Харківській національній академії міського господарства (нині Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова) на посаді доцента.

Один з ініціаторів заснування клубу «Краєзнавець», його незмінний голова. Очолював Харківську обласну організацію Всеукраїнської спілки краєзнавців. Був членом редколегії «Харьковского биографического словаря», міської комісії з питань топоніміки та охорони історико-культурного середовища, делегатом з'їздів Всеукраїнської спілки краєзнавців, учасником краєзнавчих конференцій. Автор кількох видань, багатьох публікацій з питань краєзнавства у міських, всеукраїнських та зарубіжних періодичних виданнях. У колі його інтересів – топоніміка Харкова, герби міст Харківщини, доля малих річок, діяльність кошового отамана Івана Сірка. У 2010 р. в ХДНБ ім. В. Г. Короленка видано біобібліографічний покажчик «Іван Юхимович Саратов – вчений, краєзнавець» у серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Відзначений Подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців. Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства. Заслужений працівник культури України.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Столярова Ганна Петрівна
(нар. 1937)

Інженер. Закінчила Харківський політехнічний інститут (нині Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»), народний університет при Харківському художньому музеї. Працювала в проектних організаціях Харкова. Член Всеукраїнських товариств «Спадщина» та «Просвіта».

Краєзнавством захоплюється з початку 1990-х років. Досліджує зв'язки з Харковом відомих українських діячів науки і культури, зокрема Лесі Українки, Т. Шевченка, І. Франка, І. Котляревського, Г. Сковороди; підтримує тісні зв'язки з багатьма музейними закладами, зокрема усіма музеями Лесі Українки в Україні, музеєм Т. Г. Шевченка в Торонто. Ініціатор встановлення на фасаді ЗОШ № 3 меморіальної дошки про перебування Лесі Українки в Харкові. Організатор багатьох культурно-просвітницьких заходів, у т. ч. серед учнівської та студентської молоді Харкова. Учасник всеукраїнських і регіональних краєзнавчих конференцій. Бере активну участь у роботі клубу «Краєзнавець». Виступає з повідомленнями з питань культурного життя Слобожанщини на краєзнавчих читаннях. Автор багатьох літературно-краєзнавчих публікацій.

Почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців. Почесний член Всеукраїнського товариства «Просвіта». Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства. Відзначена грамотами управління освіти Харківської облдержадміністрації, управління освіти Харківської міської ради, Головного управління з гуманітарних і соціальних питань Харківської міської ради.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Тріпутіна Наталія Петрівна
(нар. 1949)

Філолог. Закінчила Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Працює в науковій бібліотеці Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова на посаді завідувачки сектору.

Краєзнавством захоплюється з кінця 1990-х років. У колі інтересів – історія харківського міського господарства, містобудування. У пошуках

матеріалів побувала в Києві, Москві, Сочі, Алушті, Охтирці, Євпаторії, Абхазії. Зібрані матеріали лягли в основу численних статей і колективних праць. Учасник міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференцій, круглих столів.

Відзначена Подякою Всеукраїнської спілки краєзнавців, Подякою Харківського міського голови за внесок у розвиток краєзнавства в Харкові. Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Черномаз Павло Олексійович
(нар. 1973)

Географ. Кандидат географічних наук. Закінчив Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Працює в Харківському регіональному науково-виробничому центрі стандартизації, метрології та сертифікації на посаді начальника сектору і в Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна на посаді доцента.

З початку 1990-х років є членом клубу «Краєзнавець». Його інтереси – географічне краєзнавство, Харківська географічна школа. Співавтор концепції єврорегіону «Слобожанщина». Учасник міжнародних і всеукраїнських наукових заходів з питань краєзнавства і розвитку регіону. Автор наукових і науково-популярних статей, у т. ч. у журналі «Краєзнавство».

Нагороджений Почесною грамотою Харківської облдержадміністрації за активну участь у всебічному висвітленні економічного, політичного та культурного життя регіону. Має Подяки Харківської облдержадміністрації та Харківського міського голови.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Черноморець Віталій Олександрович
(нар. 1949)

Військовий пенсіонер. Закінчив Мінську військову школу. Служив на посаді заступника командира дивізіону з технічної частини. Після виходу в запас працював у народному господарстві.

Протягом усього життя захоплювався історією, літературою, образотворчим мистецтвом. Його зацікавлення – історія та видатні уродженці смт Пісочин Харківського району, діяльність купців Рижових. Був громадським інспектором з охорони пам'яток історії та культури Харківської області. Член клубу «Краєзнавець» з 2000 р. Був делегатом з'їзду Всеукраїнської спілки краєзнавців. Брав активну участь у наукових краєзнавчих конференціях. Автор чотирьох книг з історії Пісочина, публікацій, у т. ч. у журналі «Краєзнавство».

Відзначений грамотами настоятеля Пісочинського Свято-Василівського храму, управління культури і туризму Харківської облдержадміністрації, Харківської районної ради та Харківської райдержадміністрації, Пісочинської селищної ради та Харківського обласного науково-методичного центру охорони культурної спадщини, подяками Всеукраїнської спілки краєзнавців, Харківської районної ради та Харківської райдержадміністрації. Почесний член Національної спілки краєзнавців України. Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства ім. Дмитра Багалія. Почесний громадянин смт Пісочин.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Шудрик Ігор Олексійович
(нар. 1939)

Історик. Кандидат філософських наук. Закінчив Київський державний університет. Працює в Харківському державному університеті харчування і торгівлі на посаді професора.

Фахівець у галузі релігієзнавства, історії філософсько-релігійної думки в Україні. Голова Харківського осередку Всеукраїнської асоціації релігієзнавців. У сфері інтересів – розвиток філософії на Слобожанщині, діяльність династії Харитоненків, старовинні садиби Слобожанщини. Автор семи книг і багатьох статей з питань краєзнавства. Член консультативної ради з охорони пам'яток при управлінні культури облдержадміністрації, громадський інспектор з охорони пам'яток Харківської області. Один із засновників наукової конференції «Слобожанські читання», учасник наукових конференцій з питань краєзнавства. Виступає на краєзнавчих читаннях з презентаціями своїх книжок.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

Шуйський Ігор Володимирович
(нар. 1967)

Історик. Закінчив Харківський державний університет ім. О. М. Горького (нині Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна). Працює в Редакційно-видавничій групі Харківського тому серії «Реабілітовані історією» на посаді старшого наукового редактора.

Наукові інтереси – політичні репресії 1920–1930-х років. Проводив пошук місць масових поховань жертв тоталітарного режиму, брав участь у складанні списків загиблих. Досліджує архівні документи органів радянської державної влади, партійних органів, консультує членів авторського колективу видання «Реабілітовані історією». Учасник багатьох наукових історичних конференцій, «круглих столів» тощо. Автор статей про події 1920–1930-х років на Харківщині та біографічних нарисів про репресованих громадян. Активний член клубу «Краєзнавець» з 2009 р. Виступає з доповідями на краєзнавчих читаннях.

Лауреат Всеукраїнського журналістського конкурсу «ЗМІ – за міжетнічну толерантність і консолідацію суспільства». Почесний краєзнавець України.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець"», його членів».

Ярошик Валентина Олександрівна
(нар. 1942)

Бібліотекар-бібліограф. Закінчила Харківський державний інститут культури (нині Харківська державна академія культури). Працювала в Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка, багато років очолювала відділ «Україніка» (до 1993 р. – відділ краєзнавчої роботи).

Захоплюється краєзнавством із середини 1970-х років. Фахівець у галузі бібліотечного краєзнавства. Автор праць з бібліотекознавства, укладач багатьох тематичних і персональних бібліографічних покажчиків з краєзнавства. Учасник багатьох наукових конференцій. Була делегатом з’їздів Всеукраїнської спілки краєзнавців, членом міської комісії з питань топоніміки та охорони історико-культурного середовища, членом редколегій «Харьковского биографического словаря», журналу «Віра і розум». Одна з фундаторів клубу «Краєзнавець». Автор багатьох статей з історії Харківщини, а також публікацій про діяльність клубу. У 2013 р. в

ХДНБ ім. В. Г. Короленка видано біобібліографічний покажчик «Валентина Олександрівна Ярошик – бібліограф, краєзнавець» у серії «Краєзнавці Слобожанщини».

Відзначена численними грамотами та подяками. Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі культурно-освітньої роботи. Нагороджена Орденом преподобних Антонія і Феодосія Києво-Печерських і преподобного Нестора Літописця УПЦ. Заслужений працівник культури України.

Див. також розділ «Публікації про діяльність клубу "Краєзнавець", його членів».

3 Публікації про діяльність клубу «Краєзнавець», його членів

3.1 Діяльність клубу «Краєзнавець»

1. Відділ «Україніка» Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка // Материк краєзнавства : зб., присвяч. лауреатам Премії ім. Д. Яворницького Нац. спілки краєзнавців України / Нац. спілка краєзнавців України. – Київ, 2013. – С. 99–100.

При відділі працює клуб «Краєзнавець» – одна з найстаріших громадських організацій України, на базі якої було утворено обласну організацію Всеукраїнської спілки краєзнавців.

2. Бахтіна, С. А. Матеріали до відновлення некрополів Харківщини – нашої безцінної духовної і культурної спадщини / С. А. Бахтіна // Некрополь Слобожанщини / НДІ пам'яткоохорон. дослідж. [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 1. – С. 6–31: фото.

У виявленні та обстеженні поховань відомих особистостей беруть участь члени клубу «Краєзнавець» А. П. Гармаш, Т. М. Безрукова, Р. К. Рибальченко, В. О. Черноморець, І. О. Шудрик. Серед видатних харків'ян, похованих на Другому міському кладовищі Харкова – члени клубу С. Б. Шоломова та М. О. Корж, на Третьому міському кладовищі – І. Ю. Саратов.

3. Бахтина, С. А. Международная научная конференция «Слобожанские чтения» за сохранение национального культурного наследия / С. А. Бахтина // Традиційна культура в умовах глобалізації : родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь / Харків. облдержадмін., Департамент культури і туризму, Обл. орг.-метод. центр культури і мистецтва. – Харків, 2016. – С. 27–34.

Активну участь у роботі конференції беруть члени клубу «Краєзнавець».

4. Бахтіна, С. А. Міжнародна наукова конференція «Слобожанські читання» за відновлення історичної пам'яті та збереження культурного

надбання. Кінець XX – початок XXI століття / С. А. Бахтіна // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 2. – С. 7–22: фото.

У 1990-х роках активізувалася діяльність клубу «Краєзнавець» при ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Його члени виступають з доповідями, публікуються у фахових виданнях, видають свої книги.

5. Бахтина, С. А. Первые – Двадцатые Слобожанские чтения. История возникновения, становления и развития международной научной конференции, 1999–2016 гг. : итоги и планы на будущее / С. А. Бахтина // Культурна спадщина Слобожанщини : зб. наук. ст. / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 30: Охорона культурної спадщини і музейна справа. Культура і мистецтво. Історичне краєзнавство. Сторінки пам'яті. – С. 5–31.

Члени клубу «Краєзнавець» беруть активну участь у Слобожанських читаннях протягом усього періоду існування конференції.

6. Гнезділо, О. Хроніка архівного життя / О. Гнезділо // Харківський архівіст / Держ. архів. Харків. обл. – Харків, 2011. – С. 116–152.

Презентація макету збірника документів «Латыши на Харьковщине» відбулася на засіданні клубу «Краєзнавець».

7. Григорьев, А. В. Центр краеведения Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина и его издательская деятельность / А. В. Григорьев // Від XIX до XXI століття : трансформація бібліотек у контексті розвитку суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 12–14 жовтня 2011 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2011. – С. 339–342.

На засіданнях клубу «Краєзнавець» співробітники Центру можуть розповісти про свої досягнення, обмінятися корисною інформацією.

8. Жванко, Л. М. Краєзнавство Слобожанщини : навч. посіб. / Л. М. Жванко ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : Монограф, 2011. – 383 с.: іл.

С. 20–21, 34: представником і флагманом громадського краєзнавства на Харківщині є клуб «Краєзнавець» (голова І. Ю. Саратов).

9. Звіт Правління Національної спілки краєзнавців України : (доповідь голови НСКУ, члена-кореспондента НАН України Олександра Реєнта) // Краєзнавство. – 2017. – № 1/2. – С. 10–19.

Помітним явищем краєзнавчого руху на Харківщині є діяльність клубу «Краєзнавець». На його засіданнях протягом 2008–2014 рр. відбулося понад 100 краєзнавчих читань, тематичних вечорів та вечорів пам'яті науковців і краєзнавців

Слобожанщини, презентації нових книг дослідників краю, а лише у 2016 р. проведено 13 засідань.

10. Каністратенко, М. М. Харківський клуб любителів книги – маловідома сторінка культурного життя міста / М. М. Каністратенко // Культура та інформаційне суспільство XXI століття / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2015. – С. 31.

Краєзнавча спрямованість роботи клубу любителів книги стала підґрунтям для створення в 1978 р. при ХДНБ ім. В. Г. Короленка клубу «Краєзнавець».

11. Основи краєзнавства : підруч. для студентів ВНЗ / [О. П. Гончаров, С. М. Куделко, О. Г. Павлова та ін.] ; за заг. ред. О. П. Реєнта ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Нац. спілка краєзнавців України. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. – 275 с.

С. 67: в нарисі історії розвитку українського краєзнавства згадується клуб «Краєзнавець».

12. Панасенко, Л. А. З історії латиської діаспори у Харкові (за матеріалами Державного архіву Харківської області) / Л. А. Панасенко // Від XIX до XXI століття : трансформація бібліотек у контексті розвитку суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 12–14 жовтня 2011 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2011. – С. 335–339.

Перша презентація збірника документів «Латыши на Харьковщине» відбулася на засіданні клубу «Краєзнавець» у ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

13. Полянська, Н. І. Діяльність Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка з популяризації краєзнавчої інформації / Н. І. Полянська // Наукові записки / КЗ «Рівнен. обл. краєзн. музей» РОР [та ін.]. – Рівне, 2013. – Вип. 11. – С. 146–149.

Велику роль у розповсюдженні краєзнавчих знань відіграють клуб «Краєзнавець», інформаційне видання «100 краєзнавчих читань».

14. Полянська, Н. І. «Краєзнавці Слобожанщини» – серія біобібліографічних покажчиків ХДНБ ім. В. Г. Короленка / Н. І. Полянська // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 191–196.

15. Полянська, Н. І. Краєзнавча діяльність ХДНБ ім. В. Г. Короленка: здобутки, пошук нового / Н. І. Полянська // Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України / ДЗ «Нац. іст. б-ка України», Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ, 2011. – С. 155–157.

Відомості про діяльність клубу «Краєзнавець».

16. Полянська, Н. І. Краєзнавча діяльність ХДНБ ім. В. Г. Короленка : здобутки, пошуки нового / Н. І. Полянська // Від XIX до XXI століття : трансформація бібліотек у контексті розвитку суспільства / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка». – Харків, 2011. – С. 200–206.

Відомості про діяльність клубу «Краєзнавець».

17. Полянська, Н. І. Партнерство в краєзнавчій діяльності бібліотек (на прикладі ХДНБ ім. В. Г. Короленка) / Н. І. Полянська // Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України / Нац. іст. б-ка України [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 158–161.

Відомості про діяльність клубу «Краєзнавець».

18. Полянська, Н. І. Перший в країні: історія та сьогодення відділу «Україніка» / Н. І. Полянська, О. М. Дмитрієва // Зб. наук. пр. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2012. – Вип. 7. – С. 22–38.

Інформація про виникнення та діяльність клубу «Краєзнавець».

19. Полянська Н. І. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка як база виробничої практики студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архів на справа» / Полянська Н. І. // Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України / Нац. іст. б-ка України [та ін.]. – Київ, 2017. – С. 175–177.

Студенти історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, проходячи практику на базі бібліотеки, знайомляться з роботою та архівом клубу «Краєзнавець».

20. Спутник краеведа Харьковщины : учеб.-справ. пособие / В. О. Соловьев, С. А. Бахтина, Л. В. Раенко, В. И. Сидоров. – Харьков, 2014. – 188 с.

С. 162, 166–167: біографічні відомості про членів клубу «Краєзнавець» І. І. Говорову, В. Л. Жулідова, П. О. Черномаза.

С. 170–171: стисла довідка про клуб «Краєзнавець».

21. Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип. 4 / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад.: В. О. Ярошик, О. М. Дмитрієва ; вступ. ст. «Об'єднані любов'ю до Харківщини» О. М. Дмитрієвої]. – Харків : ХДНБ, 2011. – 128 с.

22. Чигрин, В. Будянські корифеї: колорит українських мотивів : [про краєзнав. читання; доповідач – Т. М. Безрукова] / Василь Чигрин // Трибуна трудящих. – 2014. – 19 берез. : фото.

23. Чигрин, В. Маловідоме про Миколу Ніколаєва : [про краєзнав. читання, присвяч. керамістам Будян. фаянс. з-ду М. Ніколаєву та Р. Вакулі;

доповідач – Т. М. Безрукова] / В. Чигрин // Трибуна трудящих. – 2014. – 26 квіт. – С. 3.

3.2 Творчий доробок членів клубу[2]

Алксніс Леонтіна Робертівна

24. Из воспоминаний харьковчанки Л. Р. Алкснис «Моя война» // Город и война : Харьков в годы Великой Отечественной войны / Рос. гос. гуманитар. ун-т, Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Санкт-Петербург, 2012. – С. 464–487.

Безрукова Тетяна Миколаївна

Див. № 257.

Берлін Валерій Давидович

25. Баритон Норцов думал, что он тенор // Харьк. известия. – 2010. – 20 мая. – С. 14 : портр.
26. Был такой переулок – Тархановский // Время. – 2016. – 7 июля. – С. 4 : фото.
27. Мастер рассказывания : (Э. И. Каминка) // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 82–88: фото.
28. Не весь Харьков. – Харьков : СиМ, 2014. – 112 с.: ил.
29. О прежних днях, задумавшись слегка. – Харьков : Мачулин, 2010. – 173 с. : ил. – (Личности. Время. Харьков).
30. Харьковская юность Клавдии Шульженко // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 72–81: фото.
31. Н. Л. Чемезов // В милом городе моем / Музей знаменитых харьковчан им. К. И. Шульженко. – Харьков, 2016. – Вып. 1. – С. 15–25.
32. «Это город, в котором формировались мои чувства, вкусы, известность...» : [беседа с В. Д. Берлиным о харьк. периоде жизни И. О. Дунаевского / записал А. Анничев] // Время. – 2010. – 2 февр.: фото.

---

[2] Список складено за допомогою каталогів, картотек та електронних баз даних бібліотек України, а також відомостей, наданих краєзнавцями. Документи розділу переважно не опрацьовані de visu.

Божко Владислав Андрійович

33. Иван Ефимович Саратов… : [воспоминания] // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 142–144.

Васильєва Марія Семенівна

34. Деятельность подпольных организаций во время Великой Отечественной войны на станции «Основа» // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 200–207.

35. История одной картины : к 120-летию со дня рождения харьковчанки балерины Иды Львовны Рубинштейн (1885–1960) // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2013. – Число 27: Культура. Мистецтво. Філософія. – С. 36–50: фото.

36. Коктебельские берега Максимилиана Волошина (1877–1932). Волошин и Харьков // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 32 : Охорона культурної спадщини і музейна справа. Культура і мистецтво. Етнографія. Фольклористика. Діалектологія. Літературне краєзнавство. – С. 148–172.

37. Мария Ростиславовна Капнист. Время и судьба // Культурна спадщина Слобожанщини / Приват. вищ. навч. закл. «Ін-т сходознавства і міжнар. відносин «Харків. колегіум» [та ін.]. – Харків, 2010. – Вип. 23. – С. 126–146: іл.

38. Остановись, прохожий… : [о Харьк. гор. кладбище № 5] // Некрополь Слобожанщини / НДІ пам’яткоохорон. дослідж. [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 1. – С. 53–61: фото.

39. Соколов П. Ф. (1791–1848) – родоначальник акварельного камерного портрета // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 114–131: фото.

40. П. Ф. Соколов и Слобожанщина // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 132–139: фото.

41. Харьков. Станция Основа. Прошлое и настоящее // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 181–199.

42. Харьков в судьбе математика М. В. Остроградского (24.09.1801 – 01.01.1862) // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 33: Охорона культурної спадщини і музейна справа. Педагогіка. Історичне краєзнавство. Генеалогія. – С. 180–199.

Вярвільський Михайло Васильович

43. Воспоминания М. В. Вярвильского о жизни харьковчан в годы войны // Город и война : Харьков в годы Великой Отечественной войны / Рос. гос. гуманитар. ун-т, Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Санкт-Петербург, 2012. – С. 487–489.

Говорова Ірина Іванівна

44. Дочь губернского почтмейстера : [опер. певица А. А. Сантагано-Горчакова, урожд. фон Мензенкампф] // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 2. – С. 28–35: фото.

Гуріна Галина Романівна

45. Вибіркові статті // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 40–42. – Зміст: Защитим жемчужину города : [сад ім. Шевченка] ; Харківські «Куропати» : [поховання жертв масових репресій у Лісопарку].

Дмитрієва Олена Миколаївна

46. Виртуальный краеведческий проект «Николай Васильевич Гоголь и Харьковщина» // Многообразие культур: неоклассика и контркультура : материалы междунар. семинара (г. Харьков, 22–23 апр. 2009 г.) / Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина, Балт. междунар. акад., Латв. академ. б-ка. – Харьков, 2010. – С. 102–109.

47. Віртуальний проект «Слобожанський уклін Кобзареві» Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка // Джерело педагогічних інновацій. Спадщина Т. Г. Шевченка у навчально-виховному процесі сучасної школи. – 2014. – Вип. 1 (5). – С. 15–19.

48. Ігор Миколайович Лаврентьєв – архітектор, краєзнавець : (до 85-річчя з дня народж.) : біобібліогр. покажч. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад. О. М. Дмитрієва ; наук. ред.: О. С. Соловйова, М. М. Красиков,

Н. П. Тріпутіна]. – Харків : ХНУМГ, 2015. – 66 с.: іл. – (Краєзнавці Слобожанщини ; [вип. 12]).

49. «Об'єднуючий потенціал» краєзнавства. Співпраця ХДНБ ім. В. Г. Короленка з громадськістю в підготовці мережевих краєзнавчих ресурсів // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 284–289.

50. Перші з перших : [про раритет. харків. період. вид. у фонді ХДНБ ім. В. Г. Короленка] // Слобід. край. – 2010. – 11 верес. – (Матеріали «круглого столу»).

51. Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості : (до 75-річчя заснування) : бібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка», Харків. обл. палац дит. та юнац. творчості ; [уклад. О. М. Дмитрієва]. – 2-е вид., випр. і доп. – Харків : ХДНБ, 2010. – 56 с.

52. «Я йду в далечінь на великий поєдинок» : [про письменника, есперантиста І. Ю. Ізгура] / Олена Дмитрієва, Ігор Шуйський // Реабілітовані історією. Харківська область / обл. редкол.: Балута І. М. (голова) [та ін.]. – Київ ; Харків, 2014. – Кн. 2. – С. 111–119: іл.

Жулідов Віктор Леонідович

53. Гаркуша Павел Николаевич // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 94–99: фото.

54. Гурина Галина Романовна // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 29: Культура і мистецтво. Історичне краєзнавство. Етнографія, фольклористика, діалектологія, літературне краєзнавство. Сторінки пам'яті. – С. 216–219: фото.

55. Кашуба Борис Павлович – генеральный конструктор тракторов : (к 100-летию со дня рождения Б. П. Кашубы) / С. Л. Абдула, Е. Е. Забельшинський, С. А. Кашуба, В. Л. Жулидов // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014 – Число 28: Охорона культурної спадщини та музейна справа. – С. 163–168.

56. Квартал старых большевиков [на Харьковском городском кладбище № 2] / В. Жулидов, С. Кашуба // Некрополь Слобожанщини / НДІ пам'ятковоохорон. дослідж. [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 1. – С. 62–68: фото.

57. Воробьев, А. З. Один из неизвестных таранов : [о летчике М. К. Новорожкине] / А. З. Воробьев, В. Л. Жулидов, С. А. Кашуба // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2017. – Число 36. – С. 165–168.

58. Сын эпохи : посвящ. 100-лет. юбилею со дня рождения Генер. конструктора ХТЗ Кашубы Б. П. / [авт.-сост.]: С. А. Кашуба, В. Л. Жулидов. – Харьков : Міськдрук, 2012. – 59 с., [12] л. ил.

59. Трагедия на улице Лопанской, 31 в 1943 году // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 33: Охорона культурної спадщини і музейна справа. Педагогіка. Історичне краєзнавство. Генеалогія. – С. 200–206: іл.

Королів Анатолій Григорович

60. Городской голова Тюмени : [бывш. студент Харьк. вет. ин-та, А. С. Флоринский] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 2014. – Вип. 29, ч. 2. – С. 308–312.

61. Жизнь и научная деятельность профессора Петра Андреевича Гордеева : (к 100-летию со дня смерти) // Вет. медицина України. – 2014. – № 7. – С. 36–37.

62. З історії розвитку біотехнології у Національному науковому центрі «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» / А. Г. Корольов, Д. В. Вовк // Ветеринарна медицина. – Харків, 2011. – Вип. 95. – С. 426–429.

63. Заслужений професор Микола Володимирович Рязанцев // Вет. медицина України. – 2015. – № 7. – С. 40–41.

64. Засновник Харківської наукової школи патофізіологів – професор О. В. Репрєв // Ветеринарна медицина. – Харків, 2010. – Вип. 94. – С. 366–368.

65. Из истории создания и развития Харьковского ветеринарного института // Питання історії науки і техніки. – 2013. – № 1. – С. 2–10.

66. История бактериологической станции при Харьковском ветеринарном институте // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 2013. – Вип. 26, ч. 2. – С. 340–344.

67. История появления и ликвидации чумы крупного рогатого скота в Харьковской губернии // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 2010. – Вип. 22, ч. 2. – С. 455–459.

68. История распространения и ликвидации чумы крупного рогатого скота в Харьковской губернии // Вісн. Центру наук. забезпечення АПВ Харківської області. – 2010. – № 8. – С. 303–308.

69. Історія бактеріологічної станції при Харківському ветеринарному інституті // Вет. медицина України. – 2014. – № 8. – С. 36–38.

70. Історія лабораторії біохімії Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». Сер. Історія науки і техніки. – 2011. – № 20. – С. 62–66.

71. Історія лабораторії ветеринарної санітарії і зоогігієни Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» // Вісн. Центру наук. забезпечення АПВ Харківської області. – 2010. – № 7. – С. 308–317.

72. Історія лабораторії вивчення лейкозів в Національному науковому центрі «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» // Питання історії науки і техніки. – 2013. – № 4. – С. 37–44.

73. Історія лабораторії вивчення хвороб молодняка у Національному науковому центрі «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». Сер. Історія науки і техніки. – 2013. – № 10. – С. 63–68.

74. Народоволець з Харківського ветеринарного інституту : [С. Г. Ширяєв] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 2014. – Вип. 28, ч. 2. – С. 317–319.

75. Один з 26 бакинських комісарів – ветеринар : [колиш. студент Харків. вет. ін-ту Б. А. Авакян] // Вет. медицина України. – 2013. – № 2. – С. 39.

76. Он с «мечом» пришел на харьковскую землю : [дир. Харьк. земледельч. училища А. А. Колесов] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 2015. – Вип. 30, ч. 2. – С. 476–478.

77. Професор Агаллі Микола Дмитрович // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Харків, 2011. – Вип. 23, ч. 2. – С. 631–633.

78. Професор Олександр Федорович Брандт : (до 170-річчя з дня народж.) // Вет. медицина України. – 2015. – № 1. – С. 34–35.

79. Професор Олександр Васильович Дедюлін : (до 90-річчя з дня смерті) // Вет. медицина України. – 2015. – № 2. – С. 40–41: портр.

80. Стегній, Б. Т. Професор Олександр Васильович Дедюлін – видатний вчений та організатор ветеринарної науки в Україні : (до 150-річчя від дня народж.) / Б. Т. Стегній, А. Г. Корольов, А. П. Герілович // Ветеринарна медицина. – Харків, 2016. – Вип. 102. – С. 5–10.

81. Профессор Евгений Федорович Лисицкий // Питання історії науки і техніки. – 2016. – № 2. – С. 43–46.

82. Професор Ф. В. Пільгер – засновник ветеринарної освіти у Східній Україні // Вет. медицина України. – 2014. – № 2. – С. 36.

83. Професор О. В. Репрєв – засновник харківської наукової школи патофізіологів // Питання історії науки і техніки. – 2014. – № 3. – С. 38–42.

84. Реформатор ветеринарної освіти і науки : [про дир. Харків. ветеринар. ін-ту А. О. Раєвського] // Вет. медицина України. – 2015. – № 4. – С. 40–42: портр.

85. Розвиток біотехнології в ННЦ «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» // Питання історії науки і техніки. – 2015. – № 3. – С. 20–26.

86. Становлення і розвиток ветеринарної освіти і науки на Харківщині // Питання історії науки і техніки. – 2010. – № 3. – С. 15–22.

Красиков Михайло Михайлович

87. Нина Воронель: из физиков – в лирики // У милому місті моєму / Музей видат. харків'ян ім. К. І. Шульженко. – Харків, 2017. – Вип. 2. – С. 82–94.

88. Город как дом // Харьковский историко-археологический сборник. – 2016. – Вып. 18. – С. 68–72.

89. Етнографічні дослідження Слобожанщини Петра Іванова // Київ. старовина. – 2011. – № 5. – С. 124–135.

90. З історії колекції музею «Слобожанські скарби» // Двадцять перші Сумцовські читання / Харків. іст. музей. – Харків, 2015. – С. 183–189.

91. Із фольклорних матеріалів Харківщини // Нар. творчість та етнологія. – 2011. – № 4. – С. 89–93.

92. «Історія одного трикутничка» : [міськ. краєзнав. конкурс студент. робіт] // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». – 2016. – № 40 (1212). – С. 4.

93. «Коли місто впритул до серця» : (інновац. та інтерактив. потенціал краєзнав. вист.) // Вісімнадцяті Сумцовські читання / Харків. іст.

музей. – Харків, 2012. – С. 100–104.

94. Між оралом і мечем: як народилася Слобожанщина : бесіда з С. М. Куделко та М. М. Красиковим / записали Т. Кіч та ін. // Слобід. край. – 2012. – 20 верес. – С. 3.

95. Музеєфікація топосу як пробудження історичної пам'яті : (з досвіду роботи неформ. т-ва друзів Зінаїди Серебрякової) // Двадцять другі Сумцовські читання / Департамент культури і туризму Харків облдержадмін., Харків. іст. музей ім. М. Ф. Сумцова. – Харків, 2016. – С. 31–37.

96. Музей у місті та місто в музеї: імперативи XXI століття : (з досвіду роботи Етногр. музею «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича НТУ «ХПІ») // Луньовські читання : матеріали наук.-практ. семінарів (2010–2014 рр.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2014. – С. 114–123.

97. Музей памяти Зинаиды Серебряковой в Харькове: утопия или реальность? // Проблеми музеєзнавства, збереження та відновлення історичної пам'яті : (до 85-річчя Харків. держ. акад. культури та 25-річчя відкриття першого в Україні музейн. від-ня ХДАК) / Харків. держ акад. культури. – Харків, 2014. – С. 30–31.

98. Музейні акції у місті: евристичні можливості : (з досвіду роботи етногр. музею «Слобож. скарби» ім. Г. Хоткевича НТУ «ХПІ») // Дев'ятнадцяті Сумцовські читання / Харків. іст. музей. – Харків, 2013. – С. 32–39.

99. «Нажал на кнопку – чик-чирик, и инженер готов!» : песен. фольклор харьк. студентов-политехников 1950-х – начала 1960-х гг. : обзор репертуара // Пространство литературы – путь к миру, согласию и сотрудничеству между славянскими народами / Нац. техн. ун-т «Харьк. политехн. ин-т». – Харьков, 2012. – С. 194–220.

100. Не патріархальний патріарх : до 80-річчя голови Харків. від-ня Нац. спілки краєзнавців Івана Юхимовича Саратова // Слобід. край. – 2010. – 7 жовт.

101. Не только «внук знаменитого фотографа» : [об А. А. Иваницком] // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 29.– С. 211–215.

102. Непатріархальний патріарх : (до 80-річчя І. Ю. Саратова) // Краєзнавство. – 2010. – № 4. – С. 56–60.

103. Нове «Передвижництво»: вист. діяльність Етногр. музею «Слобож. скарби» ім. Г. Хоткевича НТУ «ХПІ» (з досвіду роботи) // VI Луньовські читання : «Сучасна музейна експозиція: вимоги часу та нові можливості» (до 60-річчя заснування Пархомівського художнього музею імені А. Ф. Луньова) : матеріали наук.-практ. семінару, 27 берез. 2015 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2016. – С. 93–102.

104. Памяти настоящего харьковца Ивана Саратова // Время. – 2012. – 28 февр. – С. 8: фото.

105. «Послання в привіті…» : (Олександр Паліцин очима його біографів) // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 2. – С. 40–46.

106. О. Потебня – педагог // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2010. – Вип. 1. – С. 16–21.

107. Поэты ХПИ : Виктор Рубанович // Пространство литературы – путь к миру, согласию и сотрудничеству между славянскими народами. – Харьков, 2011. – С. 207–241.

108. Проект виртуального музея «Зинаида Серебрякова и Харьковщина» // Луньовські читання : матеріали наук.-практ. семінарів (2010–2014 рр.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2014. – С. 132–138.

109. Региональная идентичность населения Харьковщины // XI Конгресс антропологов и этнологов России : сб. материалов, Екатеринбург, 2–5 июля 2015 г. / отв. ред. В. А. Тишков, А. В. Головнев. – Москва ; Екатеринбург, 2015. – С. 265.

110. Зинаида Серебрякова в Харькове // В милом городе моем. – Харьков, 2016. – Вып. 1. – С. 182–197.

111. «Слобожанський світ» як реалія і як видавничий проект // Традиційна культура в умовах глобалізації : регіональні особливості та розвиток туризму : матеріали наук.-практ. конф., 24–25 трав. 2013 р. / Харків. обл. орг.-метод. центр культури і мистецтв – Харків, 2013. – С. 87–95.

112. Микола Сумцов як польовик // Двадцяті Сумцовські читання / Харків. іст. музей. – Харків, 2014. – С. 9–15.

113. Твори декоративно-ужиткового мистецтва у зібранні етнографічного музею імені Г. Хоткевича НТУ «ХПІ» // Традиційна культура в умовах глобалізації : народна музика та декоративне мистецтво

в світовому цивілізаційному просторі / Харків. обл. орг.-метод. центр культури і мистецтва. – Харків, 2014. – С. 154–161.

114. «У нас часто путают реконструкцию с реставрацией» : [интервью с М. М. Красиковым] / подгот. Сергей Киш // Веч. Харьков. – 2014. – 28 янв. – С. 4–5.

115. «Харківські дворики»: з історії проекту // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 2. – С. 136–147.

116. ХПИ – обитель муз // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». – 2016. – № 13 (1185). – С. 3–6 : фото.

Куделко Сергій Михайлович

117. Автобиографические тексты историка – значимый элемент жанрового разнообразия историографии : заметки к теме : [на материале автобиографий Д. И. Багалея и И. К. Рыбалки] // Харківський історіографічний збірник / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2014. – Вип. 13. – С. 156–165.

118. Аттрактивность и содержательность экскурсии: две стороны одной медали / С. М. Куделко, М. В. Проценко // Луньовські читання : матеріали наук.-практ. семінарів (2010–2014 рр.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2014. – С. 164–166.

119. Сергей Борткевич : источники к биографии // Поляки на Харківщині : огляд джерел / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна та ін. – Харків, 2016. – С. 53–58. – (Джерелознавчі зошити ; зош. 6).

120. Будинок двох академій : [історія будівлі Нац. фармацевт. ун-ту] / С. М. Куделко, В. Г. Марьонкіна // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 217: фото.

121. В Харькове прибавится экскурсоводов : [беседа с дир. Центра краеведения ХНУ им. В. Н. Каразина С. М. Куделко / записала Т. Буряковская] // Время. – 2012. – 22 марта. – С. 7: фото.

122. Город и война: Харьков в годы Великой Отечественной войны / [сост.: С. М. Куделко, С. И. Посохов, Е. В. Дьякова]. – Санкт-Петербург : Алетейя, 2012. – 568 с.

123. Гостиничное хозяйство Харькова – от традиционных форм к современной многофункциональности / С. М. Куделко, М. В. Проценко // Традиційна культура в умовах глобалізації: регіональні особливості та розвиток туризму : матеріали наук.-практ. конф., 24–25 трав. 2013 р. /

Харк. обл. орг.-метод. центр культури і мистецтва. – Харків, 2013. – С. 103–108.

124. Деловая активность преподавателей Харьковского императорского университета в XIX веке // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. Історія. – Харків, 2014. – Вип. 49. – С. 69–77.

125. В. Н. Каразін. Діалоги у часі й просторі : дослідження і матеріали / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; [уклад.: О. І. Вовк, С. М. Куделко]. – Харків : ХНУ, 2015. – 271 с.

126. Музейний комплекс Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : перспективи розвитку / С. М. Куделко, О. Г. Павлова // Двадцять другі Сумцовські читання / Департамент культури і туризму Харків облдержадмін., Харків. іст. музей ім. М. Ф. Сумцова. – Харків, 2016. – С. 19–22.

127. Народна музика у творчому доробку композиторів та музикознавців Харківського класичного університету / С. М. Куделко, О. І. Вовк // Традиційна культура в умовах глобалізації: народна музика та декоративне мистецтво в світовому цивілізаційному просторі / Харків. обл. орг.-метод. центр культури і мистецтва. – Харків, 2014. – С. 161–167.

128. Бакіров, В. С. Нобелівські лауреати в історії Харківського університету / В. С. Бакіров, С. М. Куделко // Економічний нобелівський вісник / Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, Благод. фонд «Планета Альфреда Нобеля». – Дніпропетровськ, 2016. – № 1. – С. 18–25.

129. Нові сторінки історії монументальної скульптури Харкова: пам’ятники Д. І. Багалію та О. М. Ляпунову на майдані Свободи // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 150–152: фото.

130. Польское восстание 1863–1864 гг. и Харьковский Императорский университет // Січневе повстання 1863–1864 : історія, люди, мистецтво = Powstanie styczniowe 1863–1864 : historia, ludzie, sztuka / Генер. консульство Респ. Польща в Харкові, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2014. – С. 68–73.

131. Последняя книга в библиотеке вождя : (повод к размышлениям о фактах и судьбах историков Харьк. ун-та) // Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України. Книга в історії і культурі / Дніпропетр. нац. ун-т, Каф. історіографії та джерелознавства. – Дніпропетровськ, 2012. – С. 325–330.

132. Почесні члени Харківського університету : біогр. довід. – 2-ге видання / [В. І. Кадєєв, С. М. Куделко, О. С. Марченко та ін.]. – Харків : ХНУ, 2015. – 356 с.

133. Преподавание историографии в Харьковском университете (вторая половина XX – начало XXI вв.) : к 50-летию каф. историографии, источниковедения и археологии // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. Історія. – Харків, 2014. – Вип. 48. – С. 199–207.

134. Проблеми кордонів Східної України: історіографічні нотатки // Харківський історіографічний збірник / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2016. – Вип. 15. – С. 201–209.

135. Родовід Харківщини бере початок у глибинах історії // Слобід. край. – 2012. – 4 лют. – С. 6.

136. Давидов, О. І. Роль Харківщини та Харківського університету у формуванні світогляду М. І. Туган-Барановського / О. І. Давидов, С. М. Куделко, М. В. Проценко // М. І. Туган-Барановський: творча спадщина та сучасна економічна наука / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Екон. ф-т Харків, 2015. – С. 30–34.

137. Свято-Антоніївська університетська церква : [зб. матеріалів] / Свято-Антон. унів. реліг. громада ; [уклад.: В. В. Петровський, протоієрей о. Володимир (Швець), С. М. Куделко]. – Харків : Свято-Антоніївська унів. реліг. громада, 2013. – 79 с.: іл.

138. Советы, подсказанные экскурсантами : [практ. советы по проведению экскурсий в г. Харькове для разных групп туристов] // Проблеми музеєзнавства, збереження та відновлення історичної пам'яті (до 85-річчя Харківської державної академії культури та 25-річчя відкриття першого в Україні музейного відділення ХДАК) : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф., 14–15 трав. 2014 р. / Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2014. – С. 17–18.

139. Аркадий Исаакович Эпштейн. След на Земле / Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина, Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «Харьк. авиац. ин-т» ; [сост.: И. А. Широбокова, С. М. Куделко]. – Харьков : ХНУ, 2012. – 206 с., [8] л. ил.: ил. – (Воспоминания).

Лейбфрейд Олександр Юрійович

140. Из воспоминаний А. Ю. Лейбфрейда о судьбе личной библиотеки в годы оккупации // Город и война : Харьков в годы Великой

Отечественной войны / Рос. гос. гуманитар. ун-т, Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Санкт-Петербург, 2012. – С. 416–419.

141. Очерк А. Ю. Лейбфрейда об истории архитектурного факультета Харьковской технической академии строительства и архитектуры в годы Великой Отечественной войны // Город и война : Харьков в годы Великой Отечественной войны / Рос. гос. гуманитар. ун-т, Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Санкт-Петербург, 2012. – С. 413–416.

142. Строительство, восстановление и расширение здания Харьковской государственной научной библиотеки им. В. Г. Короленко : [текст выступления на заседании клуба «Краевед» 30 июня 1986 г.] // Зб. наук. пр. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка». – Харків, 2012. – Вип. 7. – С. 5–16.

Полянська Надія Іванівна

143. Передісторія: перші бібліотеки на Харківщині // Бібліотека в історичному просторі трьох епох : до 125-річчя Харків. держ. наук. б-ки ім. В. Г. Короленка : нариси / [вид. група: В. Д. Ракитянська та ін.]. – Харків, 2011. – С. 8–19: фото.

144. Перший в країні: історія та сьогодення відділу «Україніка» / Н. І. Полянська, О. М. Дмитрієва // Зб. наук. пр. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2012. – Вип. 7. – С. 22–38.

145. Створення краєзнавчих бібліографічних ресурсів : (на прикл. ХДНБ ім. В. Г. Короленка) [Електронний ресурс] // Роль краєзнавства в соціально-економічному і культурному розвитку регіону / Вінниц. обл. універс. наук. б-ка ім. К. А. Тімірязєва та ін. – Вінниця, 2012 . – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

146. Твори Миколи Куліша у фонді Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка // Методичні діалоги. – 2012. – № 12. – С. 63– ...

147. Український письменник Сергій Пилипенко (1891–1934) : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Н. І. Полянська, Н. Л. Манова]. – Харків : ХДНБ, 2016. – 103 с. – (Повернені імена).

148. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка (1886–2011) : кат. вид. Б-ки та публікацій про її діяльність / Держ. закл.

«Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад.: О. П. Куніч, Н. І. Полянська, Т. О. Сосновська та ін.]. – Харків : Іріс, 2011. – 454 с.

149. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка як база виробничої практики студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» // Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України / Нац. іст. б-ка України та ін. – Київ, 2017. – С. 175–177.

150. Харьков и губерния на страницах газеты «Южный край» (1880–1918). Ч. 6 (1900–1902) : [библиогр. пособие] / Харьк. гос. науч. б-ка им. В. Г. Короленко ; [сост.: Н. И. Полянская, Т. В. Гологорская, Н. Л. Манова]. – Харьков : ХГНБ, 2015. – 352 с.

151. Харьков и губерния на страницах газеты «Южный край» (1880–1918). Ч. 7 (1903–1905) : [библиогр. пособие] / Харьк. гос. науч. б-ка им. В. Г. Короленко ; [сост.: Н. И. Полянская, Т. В. Гологорская, Н. Л. Манова]. – Харьков : ХГНБ, 2014. – 376 с.

152. Харьков и губерния на страницах газеты «Южный край» (1880–1918). Ч. 8 (1906–1908) : [библиогр. пособие] / Харьк. гос. науч. б-ка им. В. Г. Короленко ; [сост.: Н. И. Полянская, Т. В. Гологорская, Н. Л. Манова]. – Харьков : ХГНБ, 2015. – 402 с.

153. Ярошик Валентина Олександрівна : до 70-річчя // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 80–81.

Пушкар Віктор Іванович

154. Архангело-Михайловская церковь (1663–1961 года) / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 218–222.

155. Выдающийся украинец, рожденный на Слобожанщине : к 110-летию со дня рождения Бориса Гмыри // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 128–139.

156. Выдающийся украинец, рожденный на Слобожанщине : к 114-летию со дня рождения Бориса Гмыри // У милому місті моєму / Музей видат. харків’ян ім. К. І. Шульженко. – Харків, 2017. – Вип. 2. – С. 140–157.

157. Гельферих Максимилиан Христофорович (1828–1901) // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 117–122.

158. История создания в Харькове Евангелической лютеранской церкви (кирхи) Святого Вознесения // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 107–116.

159. Король сладостей Жорж Борман // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 140–151.

160. Краєзнавчий аспект в церковній освіті Слобожанщини в XIX – на початку XX століть : (на прикладі євангел.-лютер. церкви Святого Вознесіння) // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 102–106.

161. Немцы у истоков создания промышленных предприятий на Юге России // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 29: Культура і мистецтво. Історичне краєзнавство. Етнографія, фольклористика, діалектологія, літературне краєзнавство. Сторінки пам'яті. – С. 93–106: іл.

162. Свято-Николаевский храм г. Харькова на Григоровке (1765–2012 гг.) // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 123–127.

Раєнко Леонід Вадимович

163. Архитектор С. П. Тимошенко и Харьков // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 159–170: фото.

164. История одного поиска длиной около сорока лет. Забытый Герой Советского Союза – харьковчанин : [о М. Л. Фельзенштейне] // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 171–173: фото.

165. Лісовий, В. М. Мандрика Петро Васильович (1884–1943) / В. М. Лісовий, Ж. М. Перцева, Л. В. Раєнко // Видатні вихованці харківської вищої медичної школи. – Харків, 2010. – С. 120: портр.

166. Петр Васильевич Мандрыка – выдающийся хирург и начальник Центрального военного госпиталя, выпускник Харьковского университета // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 70–86.

167. Петр Васильевич Мандрыка: военный хирург : к 130-летию со дня рождения : [сб. материалов] / Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина ; [авт.-сост. Л. В. Раенко]. – Харьков : ХНУ, 2014. – 199 с.: ил.

168. Успех харьковской филателии : [о серии почт. марок к 125-летию со дня основания НТУ «Харьковский политехнический институт»] // Харьк. известия. – 2010. – 30 сент. – С. 4: фото.

169. Харьковчане – кавалеры ордена Славы трех степеней // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 223–225.

170. Дмитрий Иванович Яворницкий. Годы учебы в духовном училище и семинарии 1867–1877 // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 174–177: фото.

Рибальченко Ростислав Кирилович

171. Последний снаряд : к дню освобождения поселка [Малая Даниловка Харьковского района] // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 9–11.

172. Ростислав Рыбальченко и его фотовзгляды : [фотоальбом]. – Харьков : Курсор, 2012. – 96 с.: фото.

173. «Царскосельский лебедь» : [о поэте Д. Кленовском (Крачковском) и его харьк. периоде жизни] // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 12–16.

Саппа Микола Миколайович

174. Иван Бунин и Харьков: краеведческий аспект // Елец в историко-культурном пространстве России / Елецкий гос. университет им. И. А. Бунина. – Елец, 2016. – С. 68–75.

175. Герой Отечественной войны 1812 года В. В. Орлов-Денисов: слобожанский след // Патриотизм и единение общества в истории России / Белгород. гос. нац. исслед. ун-т. – Белгород, 2013. – С. 20–23.

176. Еврорегион «Слобожанщина» – культурологический аспект // Переяславская Рада: её историческое значение и перспективы развития восточнославянской цивилизации / Нац. техн. ун-т «Харьк. политехн. ин-т». – Харьков, 2010. – С. 301–304.

177. Исторические и этнические предпосылки языкового своеобразия региона : [о слобожан. говоре и его харьк. исследователях] // Опыт аспектного анализа регионального языкового материала : (на примере Белгород. обл.) / НИУ «Белгород. гос. ун-т». – Белгород, 2011. – С. 53–64.

178. «Остатки боярских песен» Н. С. Кохановской как литературный памятник / Язык и культура региона как составляющие образовательного

пространства // Белгород. гос. нац. исслед. ун-т. – Белгород, 2017. – С. 181–184.

179. Перший детективний твір з участю поліції був створений на Харківщині : [про твір Г. Ф. Квітки-Основ'яненка «Ясновидящая»] // Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917–2017 рр.) / Харків. нац. ун-т внутріш. справ. – Харків, 2017. – С. 251–252.

180. Слобожанська письменниця Н. С. Кохановська як етнограф // Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини / Упр. культури і туризму Харків. облдержадмін., Обл. орг.-метод. центр культури і мистецтва. – Харків, 2017. – С. 258–262.

181. Харківський студент: перше півріччя – «політ нормальний»? // Формування основних напрямків розвитку соціогуманитарних наук / Дніпродзерж. держ. техн. ун-т. – Дніпродзержинськ, 2014. – С. 23–25.

182. Из истории исследования слобожанского говора // Язык и культура региона как составляющие образовательного пространства / Белгород. гос. нац. исслед. ун-т. – Белгород, 2014. – С. 71–76.

Соловйов Володимир Остапович

183. Виноградская, В. И. Водоснабжение и водопровод Харькова / Виноградская В. И., Соловьев В. О. // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2013. – Вип. 3. – С. 155–149.

184. Мемориальные доски Харькова как носители культурного наследия / В. О. Соловьев, Л. В. Раенко // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 211–214.

185. Первая столица республики : ист.-публицист. очерк / В. О. Соловьев, В. И. Сидоров. – Харьков : [б. и.], 2013. – 115 с.

186. Преподаватели геологии Харьковского университета : слов.-справ. / Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина ; авт.-сост.: В. О. Соловьев, И. К. Решетов, О. Г. Кудрявцева. – Харьков : Курсор, 2010. – 67 с.

187. Приоритеты Харьковщины : науч.-попул. очерк / В. О. Соловьев, В. И. Сидоров. – Харьков : [б. и.], 2014. – 147 с.

188. Природные ресурсы и памятники природы Харьковщины // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 30–34.

189. Соболев Дмитрий Николаевич (6.08.1872 – 16.03.1949) основатель Харьковской геологической школы харьковского периода // Некрополь Слобожанщини / НДІ пам'яткоохорон. дослідж. [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 1. – С. 191–192: фото.

190. Спутник краеведа Харьковщины – суть и цель работы : [о готовящемся к печати издании] // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 27–29.

191. 150-летие кафедры геологии [Харьковского университета] // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. / Соловьев В. О., Распопова Д. А. / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2013. – Вип. 3. – С. 150–154.

192. Виноградская, В. И. Феномен Гурьева Казачка / Виноградская В. И., Соловьев В. О. // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2013. – Вип. 3. – С. 159–162.

193. Харьков и Белгород: историко-культурные связи / Соловьев В. О., Раковская-Самойлова А. А. // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2013. – Вип. 3. – С. 146–149.

194. Харьковская геологическая школа, ее роль в изучении и освоении нефтегазовых месторождений / [В. О. Соловьев, И. А. Москаленко, В. Г. Щербина и др.] ; Нац. техн. ун-т «Харьк. политехн. ин-т» [и др.]. – Харьков : НТУ «ХПИ», 2014. – 127 с.

195. Энциклопедический словарь по Харькову / В. О. Соловьев, Л. В. Раенко // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 22–26.

Столяров Володимир Дмитрович,
Столярова Ганна Петрівна

196. Життєвий театр Квітки-Основ'яненка / Г. П. Столярова, В. Д. Столяров // Культурна спадщина Слобожанщини / Приват. вищ. навч. закл. «Ін-т сходознавства і міжнар. відносин "Харків. колегіум"» [та ін.]. – Харків, 2010. – Вип. 23. – С. 195–199.

197. Зустрічі Гоголя і Шевченка на духовному просторі Харківщини / В. Д. Столяров, Г. П. Столярова // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 24: Культура, мистецтво, філософія, охорона пам'яток. – С. 190–195.

198. Притча Григорія Сковороди «Вдячний Еродій» – взірець національної освіти / Г. П. Столярова, В. Д. Столяров // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 48–50.

199. XV-ті «Сковородинські читання». Тема «Вивчаємо творчість Г. Сковороди», 27 липня 2011 року, м. Харків, 2011 / Обл. орг.-метод. центр культури і мистецтва ; [упоряд. Г. П. Столярова]. – Харків : Обл. орг.-метод. центр культури та мистецтва, 2011. – 25 с.: іл.

200. Слобожанський уклін Тарасові Шевченку : літ.-краєзнав. дослідж. / Г. П. Столярова ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2011. – 62 с.: іл.

201. Харківський період Миколи Костомарова / А. П. Столярова // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2017. – Вип. 35: Охорона культурної спадщини і музейна справа. Культура і мистецтво. Етнографія, фольклористика, діалектологія, літературне краєзнавство. – С. 173–177.

202. XVI Сковородинські читання. Народна мудрість у творчості Г. С. Сковороди, 27 липня 2012 року, м. Харків / Харків. обл. орг.-метод. центр культури і мистецтва ; [упоряд. Г. П. Столярова]. – Харків : Обл. орг.-метод. центр культури та мистецтва, 2012. – 31 с.: іл.

203. Шкільні музеї Лесі Українки на Слобожанщині / Г. П. Столярова, В. Д. Столяров // Краєзнавство та музейна справа в Україні / Нац. спілка краєзнавців України, Житомир. наук.-краєзнав. т-во. – Житомир, 2010. – С. 69–73.

Тріпутіна Наталія Петрівна

204. Без канализации нет цивилизации // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 33: Охорона культурної спадщини і музейна справа. Педагогіка. Історичне краєзнавство. Генеалогія. – С. 139–142.

205. Шипулін, В. Д. Використання ГІС-технологій для проведення діахронно-генетичного аналізу територій Харкова] / В. Д. Шипулін, Н. П. Тріпутіна, І. М. Патракеєв // Інформаційно-комунікаційні технології у формуванні міського середовища / під ред. В. Т. Семенова. – Харків, 2014. – С. 10–18: іл.

206. Воевать можно песней, остротой, стихом… : (по материалам лич. арх. семьи артистов Трипутиных) // В милом городе моем / Музей

знаменитых харьковчан им. К. И. Шульженко. – Харьков, 2016. – Вып. 1. – С. 44–53.

207. Возвращенная легенда. Генерал-майор Михаил Георгиевич Снегов // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 53–59.

208. Дитяча безпритульність та боротьба з нею у житті українського суспільства 20-х рр. XX ст. : [на прикладі Харкова] // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. Історія. – 2011. – Вип. 44. – С. 161–174.

209. До історії створення Народного комісаріату комунального господарства в Україні // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті / Нац. аерокосм. ун-т «Харків. авіац. ін-т» ім. М. Є. Жуковського. – Харків, 2010. – С. 100–101.

210. Завжди на передньому плані: коротка повість про першого наркома [комунального господарства України В. Д. Кузьменка] // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 25: Історія, краєзнавство та генеалогія. – С. 45–52.

211. Поет, лісничий, державотворець Микита Шаповал // Лісівнича наука: витоки, сучасність, перспективи / Держ. ком. ліс. госп-ва України, НАН України, Укр. НДІ ліс. госп-ва та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького. – Харків, 2010. – С. 223–224.

212. Юлиана Юрьевна Полякова: феномен скромного библиотекаря / Н. П. Трипутина // Гендерна політика міст : історія і сучасність / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2015. – Вип. 5. – С. 296–297.

213. Професор Колесніков Олександр Іванович (1888–1972) : біобібліогр. покажч. наук. пр. / НААНУ, ДНСГБ, М-во освіти і науки України, Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад.: В. А. Вергунов, О. П. Басун, Н. П. Тріпутіна. – Вінниця, 2010. – 124 с. – (Біобібліографія вчених-аграріїв України ; кн. 32).

214. Репрессии в отношении педагогов высшей школы (1930–1940-е гг.): на примере Харьковского института коммунального хозяйства // ГУЛАГ на Севере России / Коми респ. благотвор. обществ. фонд жертв полит. репрессий «Покаяние», Ин-т языка, лит. и истории Коми НЦ УрО РАН. – Сыктывкар, 2011. – Ч. 1. – С. 134–139.

215. Семейные альбомы харьковчан : цирковая династия Трипутиных // У милому місті моєму / Музей видат. харків'ян ім. К. І. Шульженко. – Харків, 2017. – Вип. 2. – С. 173–190.

216. Харківський інститут інженерів комунального будівництва, 1941–1945 / [авт.-упоряд.: Т. П. Єлісеєва, Т. О. Лобинцева, Н. П. Тріпутіна]. – Харків : Золоті сторінки, 2015. – 273, [2] с.: іл.

217. Хоть лопни – Харьков не течет : (из истории обводнения рек г. Харькова) // Пам'яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 2. – С. 242–249.

Черномаз Павло Олексійович

218. Слобода Соколов как слободско-украинское поселение / П. А. Черномаз // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2017. – Число 34: Охорона культурної спадщини і музейна справа. Культура і мистецтво. Історичне краєзнавство. – С. 183–187: іл.

219. Харьковская земля – место духовного становления святителя Иоанна Шанхайского и Сан-Францисского (Максимовича) / Павел Черномаз // Харьк. епарх. ведомости. – 2017. – № 10. – С. 11–12.

Черноморець Віталій Олександрович

220. Академік – професор Харківського національного аерокосмічного університету Кушнаренко Сергій Григорович // Некрополь Слобожанщини / НДІ пам'яткоохорон. дослідж. [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 1. – С. 204–206: фото.

221. Дике поле // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 249–251.

222. Единение душ : [о жителе с. Песочин, матросе Иване Олешко, погибшем 26 июня 1941 г.] // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 252–254: фото.

223. Історія слободи Пісочинської. Кн. 2. – Харків : С.А.М., 2013. – 143 с.: іл. – (Історія Пісочина).

224. Однокласники : біогр. нариси. – Харків : С.А.М., 2011. – 99 с.: іл. – (Історія Пісочина).

225. Протоієрей Яків Федорович Підлуцький : [служив у Змієві, селах Таранівка та Соколове Зміїв. повіту (р-ну), селах Пересічне і Пісочин

Харків. р-ну] // Некрополь Слобожанщини / НДІ пам'яткоохорон. дослідж. [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 1. – С. 207–210: фото.

Шудрик Ігор Олексійович

226. Жизнь, духовное наследие и мученическая смерть профессора, протоиерея Николая Стеллецкого : (к 95 летию его траг. гибели) // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 182–192: фото.

227. Третій нобелівський лауреат Харкова : [економіст С. А. Кузнець] // У милому місті моєму / Музей видат. харків'ян ім. К. І. Шульженко. – Харків, 2017. – Вип. 2. – С. 191–203.

228. Філософські дискусії в Харкові : монографія / І. О. Шудрик ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків : ХДУХТ, 2014. – 183 с.

229. Харківський козак, філософ, поет та попередник Григорія Сковороди Семен Климовський // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 178–181.

Шуйський Ігор Володимирович

230. «Величний монумент» Шевченкові [в Харкові]: історія з продовженням // Дзеркало тижня. – 2015. – 4–10 квіт. – С. 15.

231. Владимир Сосюра считал, что этот язык станет государственным в СССР : [из истории развития языка эсперанто в Харькове в 1920–1930-е гг.] // Время. – 2016. – 26 июля. – С. 7: фото.

232. Всеукраїнська контора «Торгсин» у Харкові в 1932–1934 роках // Studia Slobozhanica / Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка, Виставково-музейний центр. – Харків, 2015. – Вип. 2: Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції «Слобожанський гуманітарій – 2015», 27 листопада 2015 р. – С. 86–90.

233. Выжить, чтобы умереть? : [о судьбе уроженки Волчанська А. С. Темкиной, выжившей в харьк. евр. гетто в 1941 р., а после сосл. в Темниковский лагерь (Мордовия)] // Дайджест-Е. – 2016. – № 8. – С. 2: фото.

234. «Десять років без права листування»: жертви політичного терору на Харківщині / І. В. Шуйський, Л. Б. Ровчак // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 2. – С. 162–165.

235. Зажгите свечу, помяните невинные души : [о некоторых фактах из «Нац. кн. памяти: Харьковская область»] // Время. – 2017. – 25 нояб.

236. Життєва школа Юрія Лавріненка : [харків. період] // Дзеркало тижня. – 2016. – 16–22 січ. – С. 11.

237. Илья Изгур: писатель, внесший неоценимый вклад в развитие и популяризацию языка эсперанто в Украине // Дайджест-Е. – 2016. – № 5: фото.

238. Кто вы, доктор Вегнер? : к 100-летию Ин-та патологии суставов им. М. И. Ситенко : [врач-травматолог, первый директор института в 1907–1921 гг.] // Время. – 2016. – 26 июля. – С. 7: фото.

239. Открытие памятника Т. Г. Шевченко в Харькове : как это было 80 лет назад // Время. – 2015. – 24 марта. – С. 7: фото.

240. Покарана за кохання, або Життя, зрада і смерть, варті пера Шекспіра : [про подружжя діячів театр. сцени – режисера Івана Юхименка й актриси Клеопатри Тимошенко] // Дзеркало тижня. – 2016. – 2–8 лип. – С. 15.

241. Римо-католицька громада Харкова у документальних джерелах 1920–1930-х років // Поляки на Харківщині : огляд джерел / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2016. – С. 48–52.

242. «Розстріляне відродження» в історичному вимірі : [про літературознавця Ю. А. Лавріненка] // Реабілітовані історією. Харківська область / обл. редкол.: Балута І. М. (голова) [та ін.]. – Київ ; Харків, 2014. – Кн. 2. – С. 133–139: іл.

243. Ровчак, Л. Б. Судебные политические процессы в столице Советской Украины в 1920–1934 гг. / Л. Б. Ровчак, И. В. Шуйский // ГУЛАГ на Севере России / Коми респ. благотвор. обществ. фонд жертв полит. репрессий «Покаяние», Ин-т языка, лит. и истории Коми НЦ УрО РАН. – Сыктывкар, 2011. – Ч. 1. – С. 26–30.

244. Хроніки Семена Підгайного / Ігор Шуйський, Ольга Рябченко // Дзеркало тижня. – 2017. – 11–17 берез. – С. 15.

Ярошик Валентина Олександрівна

245. Бібліограф та дослідник рідного краю Т. Г. Шерстюк : (до 90-річчя від дня народж.) // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 82–85: портр.

246. Те саме // Від XIX до XXI століття : трансформація бібліотек у контексті розвитку суспільства / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка». – Харків, 2011. – С. 118–122.

247. Сосновська, Т. О. Директори Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка. Штрихи до портретів / Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик // Зб. наук. пр. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2012. – Вип. 6. – С. 65–88: портр.

248. Іменний покажчик до видання «Бібліотека в історичному просторі трьох епох. До 125-річчя Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка» / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: В. О. Ярошик, С. М. Миценко]. – Харків : ХДНБ, 2013. – 38 с.

249. Сосновська, Т. О. Коментарі [до статті О. Ю. Лейбфрейда про будівництво та розширення будівлі ХДНБ ім. В. Г. Короленка] / Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик // Зб. наук. пр. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2012. – Вип. 7. – С. 16–22.

250. Сосновська, Т. О. Олександр Юрійович Лейбфрейд та Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка / Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик // Бібл. форум України. – 2010. – № 2. – С. 37–39. – Бібліогр.: с. 39.

251. Курорт «Березівські мінеральні води» : (до 150-річчя від дня заснування) : бібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, ЗАТ «Укрпрофоздоровниця», Клініч. санаторій «Курорт «Березів. мінерал. води» ; за ред. О. І. Сердюка ; [уклад.: В. Р. Антонова, В. О. Ярошик]. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – 127 с.: іл.

252. Музейна справа на Харківщині: становлення та розвиток : наук.-допом. покажч. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Центр краєзнавства, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик]. – Харків : ХНУ, 2011. – 226 с.

3.3 Публікації про краєзнавців

253. **Короткі** біографічні довідки про краєзнавців // Сто краєзнавчих читань : [хроніка та зміст] / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка». – Харків, 2011. – Вип. 4. – С. 52–77.

254. **Краеведы** Слобожанщины : биогр. справ. / [сост.: В. О. Соловьев, С. А. Бахтина, Л. И. Мачулин и др.]. – Харьков : Мачулин, 2011. – 159 с. – Загл. обл.: Краеведы Харьковщины.

Видання містить біографічні відомості про членів клубу «Краєзнавець» 1978–2017 рр.: Н. П. Акимову, Л. Р. Алксніс, Т. М. Безрукову, В. Д. Берліна, В. А. Богдановича, Ю. В. Богомолова, В. А. Божка, М. С. Васильєву, Н. Ю. Водолажченко, М. В. Вярвільского, П. М. Гаркушу, А. П. Гармаш, Г. Р. Гуріну, В. М. Дмитрієву, О. М. Дмитрієву, В. М. Жаботинського, Р. А. Жогло, Б. В. Заскалькова, М. М. Зубова, Ю. Т. Калачова, П. С. Каліченка, Г. М. Каширіну, В. В. Кірсанова, В. С. Колодяжного, М. О. Коржа, М. М. Красикова, С. М. Куделка, О. Ю. Лейбфрейда, І. Я. Лосієвського, Є. Ю. Мигачову, П. П. Мороза, С. І. Овчинникову, Л. П. Осінцеву, З. Б. Остащенко-Кудрявцеву, Н. І. Полянську, Л. В. Раєнка, Ю. М. Ранюка, Р. К. Рибальченка, М. М. Саппу, І. Ю. Саратова, Л. П. Свіренко, В. В. Смоленського, В. О. Соловйова, Т. О. Сосновську, О. А. Сошину, В. Д. Столярова, А. П. Столярову, Л. М. Строковського, Т. В. Тихомирову, Н. П. Тріпутіну, О. Д. Харченка, Н. М. Хоперську, О. В. Хорошковатого, К. В. Хорцеву, П. О. Черномаза, Т. Г. Шерстюк, В. П. Шилова, С. Б. Шоломову, І. О. Шудрика, І. В. Шуйського, В. О. Ярошик.

255. **Тріпутіна, Н. П.** Краєзнавчий напрямок у виховній роботі бібліотеки вищого навчального закладу / Тріпутіна Н. П. // Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України / Нац. іст. б-ка України [та ін.]. – Київ, 2017. – С. 224–227.

Згадки про членів клубу І. Ю. Саратова, Л. П. Свіренко, О. Ю. Лейбфрейда, Н. П. Тріпутіну.

* * *

256. Волкова, Е. В билетеры – ради росчерков молодых Лещенко и Ротару : [о коллекции автографов звезд совет. эстрады, собр. **Н. Ф. Акимовой**] / Елена Волкова // Сегодня. Харьк. вып. – 2013. – 11 сент. – С. 9: фото.

257. **Тетяна Миколаївна Безрукова** – педагог і краєзнавець : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад. О. М. Дмитрієва ; наук. ред. С. М. Куделко ; вступ. ст. І. Ю. Можейко, Г. І. Іванцової]. – Харків : ХДНБ, 2017. – 95 с. – (Краєзнавці Слобожанщини ; вип. 13).

258. **Берлин Валерий Давыдович** : до 75-річчя // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 66–67: фото.

259. Гаташ, В. Охотник за тайнами : [о **В. Д. Берлине**] / Валентина Гаташ // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 68–71.

260. Хомайко, Ю. И вновь он растревожил старину : [о новой кн. **В. Д. Берлина** «Не весь Харьков»] / Юрий Хомайко // Харьк. известия. – 2014. – 26 июня. – С. 6.

261. **Божко Владислав Андреевич** : до 75-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 140–141: фото.

262. **Васильева Мария Семеновна** : до 75-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 111–113: фото.

263. **Говорова Ирина Ивановна** : до 60-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 2. – С. 27: фото.

264. **Гуріна Галина Романівна** : до 80-річчя з дня народж. // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 39: фото.

265. **Олена Дмитрієва** // Лауреати творчих премій Харківського міськвиконкому 2011 року. – [Харків, 2011]. – С. [7]: фото.

266. **Дмитрієва Олена Миколаївна** : до 50-річчя з дня народж. // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 283–284: портр.

267. Ковган, М. **В. М. Жаботинський** – видатний гігієніст України : (до 120-річчя від дня народж.) / Микола Ковган // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 2. – С. 79: портр.

268. **Жулідов Віктор Леонідович** : до 70-річчя з дня народж. // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 93–94.

269. Не стало легендарного подпольщика : [сообщение о смерти **Н. А. Коржа**] // Харьк. известия. – 2011. – 13 янв. – С. 2: портр.

270. Капітан енергетичного корабля: **Микола Олександрович Корж** // Почесні громадяни Харківської області (2006–2015) / Харків. обл. рада [та ін.]. – [Харків, 2015]. – С. 189–196: фото.

271. Буряковская, Т. Ходатай по делам столетий : [к 55-летию **М. М. Красикова**] / Татьяна Буряковская // Время. – 2014. – 16 сент.

272. **Красиков Михайло Михайлович** : до 55-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 2. – С. 135: фото.

273. Михайлин, І. Л. Оброненное перо жар-птицы : [о творчестве **М. М. Красикова**] // Літературна Харківщина / Ігор Михайлин. – Харків, 2016. – Кн. 3: Література. Журналістика. Освіта. – С. 138–142.

274. Яськов, В. Г. **Красикову** – 50 / В. Г. Яськов // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2011. – Вип. 24: Культура, мистецтво, філософія, охорона пам'яток. – С. 256–258.

275. **Сергій Михайлович Куделко** – вчений-історик, музеєзнавець і краєзнавець : біобібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад. Н. І. Полянська]. – Харків : ХДНБ, 2011. – 68 с. – (Краєзнавці Слобожанщини ; [вип. 9]).

276. **Сергій Михайлович Куделко** – професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. покажч. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка ; [уклад. Г. В. Штан]. – Харків : ХНУ, 2011. – 63 с.

277. **Куделко Сергій Михайлович** : до 60-річчя // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 149 : фото.

278. **Куделко Сергій Михайлович** (15.09.1951) // Історики Харківського університету / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2013. – С. 131–133.

279. Преподаватель Харьковской духовной семинарии [**С. М. Куделко**] был удостоен звания «Почетного гражданина города Харькова» // Харьк. епарх. ведомости. – 2016. – № 8. – С. 7: фото.

280. Лаврентьев, И. Н. Памяти учителя [архитектора **А. Ю. Лейбфрейда**] / И. Н. Лаврентьев // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2010. – Число 8: Історія, археологія, краєзнавство. Культура і мистецтво. – С. 4–13.

281. **Полянська Надія Іванівна** : до 55-річчя з дня народж. // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 190–191: фото.

282. **Пушкар Віктор Іванович** : до 70-річчя з дня народж. // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2015. – Вип. 4. – С. 100–101: фото.

283. Зеленская Д. Харьковчанам предлагают посмотреть на город, открыв глаза / Дарья Зеленская // Время. – 2012. – 17 июля. – С. 3.

Переможець фотоконкурсу «Невидимий Харків» **Л. В. Раєнко** говорить про необхідність фотозйомки пам’ятників архітектури.

284. **Раенко Леонид Вадимович** : до 60-річчя // Праці пам’яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 158: фото.

285. Бакай, О. С. **Ранюк Юрій Миколайович**. Великий українець, закоханий у Слобожанщину / О. С. Бакай, Г. І. Волокіта // У милому місті моєму / Музей видат. харків’ян ім. К. І. Шульженко. – Харків, 2017. – Вип. 2. – С. 21–29.

286. Бакай, О. Світлої пам’яті **Ранюка Юрія Миколайовича** / Олександр Бакай, Віктор Бар’яхтар, Ярослав Яцків // Світогляд. – 2017. – № 6. – С. 26–35: фото.

287. Войценя, В. С. Памяти друга [**Ю. Н. Ранюка**] / В. С. Войценя // У милому місті моєму / Музей видат. харків’ян ім. К. І. Шульженко. – Харків, 2017. – Вип. 2. – С. 30–33.

288. **Юрій Миколайович Ранюк** : [некролог] // Время. – 2017. – 9 февр.

289. **Юрій Миколайович Ранюк** – український фізик-експериментатор, історик науки, краєзнавець : біобібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад.: В. О. Ярошик, Н. В. Лубенська]. – Харків : ХДНБ, 2012. – 53 с. – (Науковці Харківщини) (Краєзнавці Слобожанщини ; [вип. 10]).

290. Можейко І. В Малій Данилівці, у **Рибальченка** / Інна Можейко // Слобід. край. – 2010. – 2 листоп.

291. Парака, Н. А. Старожитності слобідської садиби **Ростислава Рибальченка** / Н. А. Парака // Луньовські читання : матеріали наук.-практ. семінарів (2010–2014 рр.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2014. – С. 185–189.

292. **Рибальченко Ростислав Кирилович** : до 80-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 5–16: фото.

293. **Іван Юхимович Саратов** – вчений, краєзнавець : біобібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад. В. О. Ярошик ; наук. ред. М. М. Красиков]. – Харків : ХДНБ, 2010. – 62 с.: іл. – (Краєзнавці Слобожанщини ; [вип. 7]).

294. Трубчанинов, В. А. **И. Е. Саратов** о месте возникновения города Харьков и значении топонима / В. А. Трубчанинов, А. Н. Янкул // Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. –

Харків, 2017. – Число 34: Охорона культурної спадщини і музейна справа. Культура і мистецтво. Історичне краєзнавство. – С. 165–166.

295. **Соловьев Владимир Остапович** : до 80-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 17–21: фото.

296. **Столяров Володимир Дмитрович, Столярова Ганна Петрівна** : до 75-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2012. – Вип. 2. – С. 41.

297. Букет, Є. Нова розвідка про генія : [про кн. **А. П. Столярової** «Слобожанський уклін Тарасові Шевченку»] / Євген Букет // Слово Просвіти. – 2010. – 3 черв.

298. **Черномаз Павло Олексійович** : до 40-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 2. – С. 198–199: фото.

299. **Віталій Черноморець** // Лауреати творчих премій Харківського міськвиконкому 2011 року. – [Харків, 2011]. – С. [6]: фото.

300. **Черноморець Віталій Олександрович** : до 65-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 247–248: фото.

301. Невская, Т. Возвращение к Мастеру : [о связях М. Булгакова с Харьковом, установл. **Т. Г. Шерстюк**] / Т. Невская // Харьк. изв. – 2011. – 19 мая.

302. **Шилов Валерий Павлович //** Культурна спадщина Слобожанщини / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2016. – Число 29: Культура і мистецтво. Історичне краєзнавство. Етнографія, фольклористика, діалектологія, літературне краєзнавство. Сторінки пам'яті. – С. 220: фото.

303. **Софія Богданівна Шоломова** : (до 70-річчя від дня народж.) : біобібліогр. покажч. / Держ. закл. «Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка» ; [уклад. В. О. Ярошик]. – Харків : ХДНБ, 2010. – 98 с. : іл. – (Краєзнавці Слобожанщини ; [вип. 8]).

304. **Ігор Олексійович Шудрик** : до 75-річчя // Праці пам'яткознавців / Харків. худож. музей [та ін.]. – Харків, 2014. – Вип. 3, ч. 1. – С. 175–177: фото.

305. **Ігор Олексійович Шудрик** : біобібліогр. покажч. наук. пр. (1970–2013 рр.) / Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі, Наук. б-ка ; [уклад.: Л. Д. Льовшина та ін.]. – Харків : ХДУХТ, 2014. – 47 с.: іл.

306. **Валентина Олександрівна Ярошик** – бібліограф, краєзнавець : біобібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Н. І. Полянська, О. М. Дмитрієва]. – Харків : ХДНБ, 2013. – 38 с. – (Краєзнавці Слобожанщини ; [вип. 11]).

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК ДО РОЗДІЛУ «ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ КЛУБУ "КРАЄЗНАВЕЦЬ", ЙОГО ЧЛЕНІВ»

ДОДАТКИ

Додаток 1

Нагороди та відзнаки членів клубу

- У різні роки за значний внесок у розвиток краєзнавчого руху звання «Почесний краєзнавець України» були удостоєні Н. П. Акімова, Т. М. Безрукова, В. А. Божко, Г. М. Бурденко, Г. Р. Гуріна (1931–2015), М. М. Желєзняк, Ю. Т. Калачов (1930–1995), Г. М. Каширіна (1931–2016), М. О. Корж (1919–2011), М. М. Красиков, О. Ю. Лейбфрейд (1910–2003), Н. І. Полянська, О. Д. Радкова (1923–1996), М. М. Саппа, Г. П. Столярова, Т. В. Тихомирова (1929–1995), Н. М. Хоперська (1924–2011), В. О. Черноморець, Т. Г. Шерстюк (1921–2003), І. В. Шуйський.
- Почесного звання «Заслужений працівник культури України» удостоєні перший голова клубу І. Ю. Саратов (1930–2012), його нинішній голова С. М. Куделко, завідувачки відділу «Україніка» ім. Т. Г. Шевченка В. О. Ярошик та Н. І. Полянська, члени клубу Ю. М. Ранюк (1935–2016) і М. О. Корж (1919–2011).
- Лауреатами творчих премій Харківського міськвиконкому є О. Ю. Лейбфрейд (1998), В. О. Ярошик (1999), І. Ю. Саратов (2000), С. М. Куделко (2001), Г. П. Столярова (2004), Р. К. Рибальченко (2006), Н. І. Полянська і М. М. Красиков (2007), В. О. Черноморець і О. М. Дмитрієва (2011), Н. П. Тріпутіна (2013).
- За внесок у розвиток своїх територіальних громад їхньої найвищої відзнаки – звання «Почесний громадянин» – удостоєні такі члени клубу «Краєзнавець»: Корж Микола Олександрович – Почесний громадянин Харківської області (2009), Куделко Сергій Михайлович – Почесний громадянин міста Харкова (2016), Безрукова Тетяна Миколаївна – Почесний громадянин селища Буди Харківського району (2008), Рибальченко Ростислав Кирилович – Почесний громадянин селища Мала Данилівка, Почесний громадянин Дергачівського району (2008), Черноморець Віталій Олександрович – Почесний громадянин селища Пісочин Харківського району.

Додаток 2

Веб-ресурс «Краєзнавство»

Веб-ресурс «Краєзнавство» (http://kray/korolenko.kharkov.com) є розділом сайту ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Проект реалізується з 2008 р., з 2016 – працює нова версія. На сторінках ресурсу знайшли відображення багаторічні напрацювання книгозбірні, підготовлені у співпраці з іншими установами та дослідниками місцевої історії. Головні його розділи:

- «Краєзнавча діяльність» – історична довідка про розвиток краєзнавчої роботи в ХДНБ, інформація про краєзнавчий фонд бібліотеки, здобутки краєзнавчої бібліографії;
- «Краєзнавча електронна бібліотека» – повні тексти краєзнавчих видань ХДНБ; видання та публікації XIX–XXI ст. з фонду бібліотеки; місцеві періодичні видання та твори місцевих авторів; частково оцифровані дослідження і спогади краєзнавців з архіву клубу «Краєзнавець», що не мають друкованих аналогів; статті сучасних дослідників, що публікуються за згодою авторів. Бібліографічні записи мають ключові слова. Публікації кожного поточного року отримують теґ «Нове на сайті»;
- «Клуб "Краєзнавець"» – детально розроблений розділ, що надає інформацію про сьогодення клубу, цікаві факти з його історії, персональні сторінки 26 краєзнавців 1970-х – 2010-х рр., фотографії, програму краєзнавчих читань на рік з анонсами, новини тощо;
- «Харківщина в Інтернеті» – анотовані посилання на найбільш корисні, змістовні та цікаві краєзнавчі ресурси Мережі;
- «Тематичні проекти» – віртуальні розробки ХДНБ різноманітних жанрів: он-лайн вікторини та карти, фотоальбоми, інформаційні та науково-просвітницькі проекти, дайджести;
- «Віртуальні виставки».

Рішенням президії Української бібліотечної асоціації (протокол № 6 від 22.09.2017 р.) веб-ресурс «Краєзнавство» визнано кращим бібліотечним інтернет-проектом 2017 року.

ЗМІСТ

Інформаційне видання

Сто краєзнавчих читань
(Хроніка та зміст)
Вип. 5

Відповідальний за випуск В. Д. Ракитянська,
заслужений працівник культури України

Підписано до друку 24. 09. 2018 Формат паперу 60х84 1/16
6,5 друк. арк., 5,8 умов.-друк. арк. Папір для множ апаратів. Замовлення №
Ксерокс ХДНБ ім. В. Г. Короленка. 61003 Харків-3, пров. Короленка, 18.